

Tartu Ülikool
Sotsiaalteaduste valdkond
Narva kolledž
Õppekava Koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas

Erika Kukharenkova

**LAPSEVANEMATE ARUSAAM ÕUESÕPPE OLEMUSEST JA
SELLEGA KAASNEVAD OHUD NENDE HINNANGUL NARVA
LASTEAEDADE NÄITEL**

Bakalaureusetöö

Juhendaja: Lehte Tuuling, MA

Narva 2023

Kinnitus

Olen koostanud töö iseseisvalt. Kõik töö koostamisel kasutatud teiste autorite tööd, põhimõttelised seisukohad, kirjandusallikatest ja mujalt pärinevad andmed on viidatud.

.....

(töö autori allkiri)

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, **Erika Kukharenkova**,

(autori nimi)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) minu loodud teose
**“Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul
Narva lasteaedade näitel“**

(lõputöö pealkiri)

mille juhendaja on **Lehte Tuuling**,

(juhendaja nimi)

reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.

2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
4. Kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Erika Kukharenkova

14.05.2023

RESÜMEE

Parents' Understanding of Outdoor Learning and Related Dangers on the Example of Narva Preschools

Outdoor learning is a learning activity focused on the outdoor environment and learning activities. An outdoor environment gives the opportunity to experience the lessons learned "through your whole body" using your senses, to explore, learn cooperation and experiment. Swedish studies have shown that outdoor students experience less stress, violence problems and negative self-image.

The purpose of this study is: to ascertain parents' understanding of the importance of outdoor learning and the potential dangers they see in the implementation of outdoor learning on the example of nursery schools in Narva. The Paper consists of three parts: first - theoretical overview, second - description of research methodology and sample design and third part: study results and analysis. A quantitative approach was used in the empirical part. A questionnaire was chosen as the data method.

The number of answers shows that the majority of respondents consider it important or rather important to arrange outdoor learning. The majority of parents would like outdoor learning to take place in nursery schools at least 2-3 times a week. The questionnaire revealed the biggest risks from the perspective of parents. They include the pedagogue's inattention, poorly planned activities, the risk that something will happen to the child, and what is considered more dangerous outside the nursery school: forest, mountain, water bodies.

The answers of the parents reveal that outdoor learning supports the development of speech and language, physical development, the development of creative skills, the development of self-expression skills, the development of emotional skills and self-control, and knowledge of road safety regulation according to age.

The answers to the study questions have been found and the objective of the Final Paper has been attained. In order to obtain a broader overview, it is suggested to conduct a deeper opinion poll among parents.

SISUKORD

SISSEJUHATUS	6
I. ÕUESÕPPE PEDAGOOGIKA OLEMUS JA RAKENDAMINE LASTEAIAS	8
1.1. Õuesõppe mõiste ja tähendus	8
1.2. Õuesõppe olulisus	10
1.3. Õuesõppe mõju lapse arengule ja tervisele	12
1.4. Õuesõppe rakendamise ohud ja riskid	15
II. UURIMISTÖÖ METOODIKA JA VALIMI KIRJELDUS	17
2.1. Uurimistöö eesmärgid ja uurimisküsimused	17
2.2. Uurimistöö meetodite valik ja kirjeldus	17
2.3. Uurimistöö valimi kirjeldus	18
III. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS	21
3.1. Vanemate arusaam õuesõppe mõistest ja suhtumine selle rakendamisse	21
3.2. Õuesõppe rakendamise ohud, takistused ning positiivsed mõjud vanemate hinnangul ..	23
ARUTELU	34
KOKKUVÕTTE	37
KASUTATUD ALLIKAD	39
LISAD	43
Lisa 1. Eestikeelne küsimustik	43
Lisa 2. Venekeelne küsimustik	51

SISSEJUHATUS

Õuesõppe defineeris eesti keeles esimest korda 2003. aastal Mikk Sarv “Õuesõppe on õppimine ehedas, õppimist toetavas keskkonnas kõigi meeltega vahetult kogedes, oma kätega ise tehes ja kogetut teistele vahendades ning edasi õppides“ (Sarv&Vilbaste, 2008). Varasemad alushariduse uuringud on näidanud, et mitmesugused õues toimuvad tegevused ja keskkonnad avaldavad positiivset mõju laste arengule, pakuvad neile paindlikke võimalusi kujutlus- ja kujutlusvõimega mängimiseks, arendavad sotsiaalseid oskusi, suhtlemisoskusi, ning toetavad kehaliste oskuste arengut (Canning 2010, Barbour1999, Pate jt 2001).

Tervise ja psühholoogiateaduste uuringud näitavad, et laste loodusega kokkupuute vähenemine on suuresti seotud nende tervise arengutrendidega (Nugin, Õun, 2017). Richard Louvi sõnul kannatavad lapsed, kes veedavad vähe aega õues, tõenäolisemalt depressiooni, kognitiivsete häirete, diabeeti ja rasvumise all. Ta on seisukohal, et loodusega suhtlemine poole mitte ainult võimalus nende rikkumiste teket ennetada, vaid mõjub positiivselt ka viimaste üldisele arengule (Louv, 2010).

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava (2008) rõhutab erinevate keskkondade kasutamist õppekasvatustegevuse läbiviimisel. Õuesõppe sobib väga hästi õppekavades kirjeldatud õpikäsituse rakendamiseks, kuna eeldab teadmiste omandamisel erinevate õpikeskkondade ja aktiivõppemeetodite kasutamist (Tuuling, 2017). Õuesõppe on õpe väljaspool ruume, enamasti looduskeskkonnas (Haridusõnastik, 2014). Õppimine õues on vaheldusrikas ja sisaldab “õppimist kogu keha”, see on mitmekesine lähenemisviis erinevate eesmärkide saavutamiseks. Kasutades selle õppimisviisi saab arendada vaimne, füüsiline tervis, isiklik ja sotsiaalne küpsemine, meeskonnatöö (Tuuling 2017). Väärtused kui iseloomuomadused kujunevad peamiselt välja lapsepõlves, seega lasteaial on väga oluline roll isiksusliku arengu toetamisel (Sutrop, 2009).

Lapsevanematel ja lasteaia personalil on ühine vastutus lapsele soodsa arengukeskkonna loomise, tema arengu, kasvu ja õppimise toetamise eest. Koostöö lapsevanematega eeldab partnerlussuhete loomist. Arvukad uurimused on kinnitanud, et perekond ja lasteaed on kaks kasvatusfaktorit, millest laps saab tulevaseks eluks vajaliku sotsiaalse kogemuse (Almann 2009).

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Õuesõppe kasutusele võtmine lasteaiaõpetajate poolt eeldab ka lapsevanemate toetavat suhtumist. Seega on oluline, et lapsevanemate teadlikkus õuesõppe kohta oleks piisaval tasemel ja nad toetaksid õpetajaid selle rakendamisel.

Lasteaiaõpetajate teadlikkust õuesõppe olemusest ja suhtumist selle kasutamisse õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel on varasemalt juba uuritud. Selle töö uurimisprobleemiks on lastevanemate teadmised õuesõppe võimalustest. Lapsevanemate vähene teadlikkus ja võimalik negatiivne suhtumine on takistuseks õpetajatele õppeprotsessi korraldamisel õuekeskkonnas.

Töö eesmärgiks on selgitada välja, lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikud ohud, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel.

Lähtudes uurimistöö probleemist on püstitatud uurimisküsimused, millele otsitakse vastused antud lõputöös:

- Kuidas lapsevanemad mõistavad õuesõppe tähendust?
- Kuidas lapsevanemad suhtuvad õuesõppe kasutamisse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisele?
- Milliseid ohte ja riske näevad lapsevanemad õuesõppe rakendamisel?
- Milliseid tegurid takistavad õuesõppe kasutamist Narva lasteaedade näitel?

Antud töö koosneb kolmest suurest osast: teoreetilisest ülevaadest, uurimistöö metoodikast ja valimi kirjeldusest ning uurimistöö tulemustest ja nende analüüsist. Töö esimeses osas kirjeldatakse õuesõppe pedagoogika olemus, lapse areng ja ümbritseva keskkonna mõju lapse arengule, õuesõppe rakendamise takistused; ohud ja riskid õuesõppes.

Uurimismeetodiks on ankeetküsitlus lapsevanematele, see meetod võimaldab uurida vanemate arvamust, hinnangut ja hoiakut õuesõppe rakendamise suhtes. Valim koostati Narva linna kolme lasteaia vanemate rühmade lapsevanematest.

Töö aktuaalsus seisneb selles, et lapsevanemate hinnang õuesõppega kaasnevad ohud pole uuritud Narva linna näitel. Autoril on isiklik huvi uuritava teema vastu, et rakendada saadud tulemusi oma töös, teha ennetustööd/ teavitustööd lastevanematega.

I. ÕUESÕPPE PEDAGOOGIKA OLEMUS JA RAKENDAMINE LASTEAIAS

1.1. Õuesõppe mõiste ja tähendus

Õuesõpe (outdoor learning) ja uurimuslik õpe (exploratory learning) on õppemeetodid, mis koguvad maailmas järjest rohkem tähelepanu (Vihman, 2016). Õuesõpe (õpe väljaspool klassiruumi) on vaatlusel, isiklikul (tajatud) avastamisel ja kogemusel põhinev õppemeetod ning koos sellega mõtlemise arendamine läbi võrdlemise, analüüsi, sünteesi ja kokkuvõtete tegemise. Õuesõpe toimub autentses vaatluse, temaatiliste mängude, õppekäikude, matkade ja katsetuste keskkonnas. Õppimine õues on vaadeldava tajumine ja kogemine kõiki meeli kasutades (nägemine, kuulmine, haistmine, kompimine jne). Parim viis keskkonda tunda ja mõista on viibida vahetult selles keskkonnas (Dahlgren ja Szczepanski 2006).

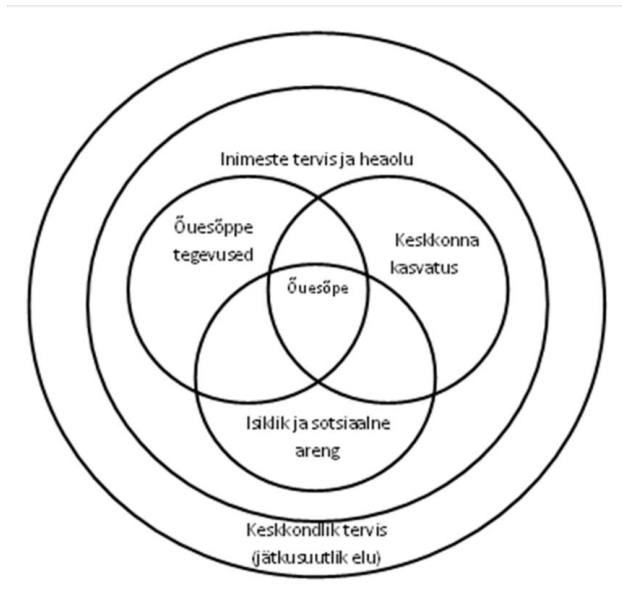
Viimastel aastatel on palju räägitud haridustegevuse õue viimise vajadusest ja võimalusest. Mõiste õuesõppe on seotud keskkonnaga ja viitab organiseeritud õppele, mis tavaliselt toimub õues. Õppimine õues ei ole rangelt määratletud, kuid sellel on üldine sisu, kõikides õuesõppe vormides on oluline vahetu kogemus. See on lai mõiste, mis hõlmab välimänge alates varasest lapsepõlvest, kooliõuetööd, keskkonnaharidust, vaba aja veetmise ja seiklustegevusi, isiklikke ja sotsiaalse arengu programme, avastusrünnakuid, meeskonnamänge, juhtimisoskuste koolitust, keskkonnaharidust jne. Seega võime öelda, et õppimine õues ei ole selgelt määratletud tegevuste piir, mõni eriline meetoodika, vaid looduses toimuvate erinevate tegevuste ühtsus (Tuuling, 2017).

Õuesõppe protsess hõlmab viit valdkonda, millideks on:

- õuesõppe tegevused põhinevad kehalisel aktiivsusel ja isetegevuslikul sooritusel;
- isiklik ja sotsiaalne areng grupi ja koostöö kaudu;
- keskkonnaharidus, mis hõlmab keskkonna uurimist ja hindamist;
- heaolu ja tervise parendamine;
- ökoloogiline elu, mis hõlmab ökonoomsust ja jätkusuutlikkust (Koppel 2011).

Õuesõppe viietsükliline mudel Szczepanski ja Nicoli poolt (vt joonis 1.) näitab, et õuesõpe sõltub keerulisest koosmõjust õpikeskkondade, tegevuste, suurte ja väikeste rühmade sotsiaalsest koostööst, isiklikust ja sotsiaalsest arengust ning sellest, kuidas me õpikeskkondadesse suhtume. Kõik on seotud tervisega, mis on kriitilise tähtsusega nii meie heaolu kui ka potentsiaalse

õpihimu jaoks. Kui keha tunneb end füüsiliselt ja vaimselt hästi, mõjutab see inimese õppimisvõimet, mälu mahtu, motivatsiooni ja toob kaas õppimise rõõmu (Dahlgren, Sjölander, Strid, Szczepanski 2009).

Joonis 1. Õuesõppe mudel A. Szczepanski ja R. Nicoli järgi (2005)

Raadik usub, et pedagoogika põhimõtetest lähtuvalt haridus- ja kasvatusprotsess peaks ainete õppimisel pakkuma mitmekülgset õpikogemust. Õpetamine lähtub laste huvidest ja vajadustest, kus õpetajal on võimalus valida kasutatavad meetodid ja õppematerjalid. Mitmekesisuses õpikogemuses tehakse, uuritakse ja kogetakse eksperimente iseseisvalt, rakendades kõiki meeli tööle. Õppekava eesmärkide saavutamiseks on ainus võimalus õppida õues (Raadik 2009, lk 5).

Tuulingu (2017) arvamusel õues õppimine ei tähenda lihtsalt toas läbiviidavate tegevuste õue viimist. Õuesõppe on õppetegevus, mis on keskendunud väliskeskkonnale ja õppetegevusele. Viimasel ajal palju räägitud vajadusest ja võimalusest läbi viia õppetegevusi õue. Väliskeskkond annab võimaluse kogeda õpitut “kogu kehaga” läbi meelte, uurida, õppida koostööd ja katsetada (Nugin, 2013). Tuuling viitab, et inimese heaolu sõltub suuresti teda ümbritsevast keskkonnast, keskkonnast ja jõududest, millesse ta usub. Loodus ümbritseb meid ja lapsed on loodusega vahetult kokku puutunud sünnist saati (Tuuling, 2013).

Mitmed uuringud tõestavad, et väljas treenimine on sellest vaatenurgast rahva tervisele kasulik. Eelkooliealised lapsed, kes palju õues viibivad on tervemad kui lapsed, kes viibivad rohkem

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

siseruumides. Samuti looduses vabalt mängivaid lapsed näitavad kiiremat motoorset arengut (Brügge, 2007). Üha vähem veedavad inimesed oma vaba aega looduses nii Eestis kui ka teistes riikides. Lapsed, kahjuks on üha rohkem loodusest võõrandumas. Pole kõigil inimestel võimalust suvitada maal vanavanemate juures, heatujuliste metsameeste või loodust tundvate ja austvate põllumeeste seas. Looduskaitse põhineb looduse tundmisel. Seetõttu on oluline pöörata tähelepanu sellele, et iga laps saaks elusloodusega kokku puutuda juba varakult. Lapsepõlves loodust tuundes suureneb inimese huvi ümbritseva looduse vastu täiskasvanueas (Tuuling, 2013).

1.2. Õuesõppe olulisus

Eestis õuesõppe sai alguse 20. sajandi esimesel kolmandikul. Sel ajal kooliuuenduslane, pedagoog ja keskkonnateadlane Johannes Käis viis kooli õppekavasse ajaloo koduloolise õppimise. Ta pani aluse Eesti loodusteaduslikule kasvatusmeetodile, mille käigus aktiveeris kooliaedade loomist, ekskursioone ja loodusvaatlusi ning õppevahendite ja kogumike koostamist (Vihman, 2016). Käis on arvamisel, et õuesõppe on aktiivne looduskeskkonna uurimine, mis viib isiksuse ja kodanikutunde kujunemiseni. Teadushariduse tegelik ülesanne on arendada noortes kõiki vaimseid võimeid (mõistus, tahe) ja kõrgemaid väärtusi (moraalsed, esteetilised ja intellektuaalsed tunded). Imeline mõte pärineb J. Käisi õpetusesõnadest: “Igas lapses elab lapsest saadik seesmine tung looduse poole.” (Käis, 1996).

Õuesõppe mängib olulist rolli isiksuse, väärtuste ja käitumise kujunemisel. Loodusteadus on inimest arendavaks ja huvipakkuvaks aineks, mille õppimine viib tunnete kaasamise ja teravnemiseni, selgete kujutluste ja õigete seisukohtade tekkimiseni (Käis 1996). Samuti Tepljuk arvamisel, et igapäevased vaatlused ja jalutuskäigud rikastavad laste ettekujutusi loodumaailmast, inimestest, esteetilisest ideedest. Seega vaatlused on jalutuskäigu üks põhikomponente (Tepljuk, 2005).

Rootsi uuringud näitavad, et õuesõppijad kogevad vähem stressi, vägivaldaprobleeme ja negatiivset minapilti (Nelson 2012). Stress tapab õppimissoovi ja mälu ning muudab inimesed vägivaldseks. Samal ajal maandub stress värskes õhus roheluse ja looduhäälte mõjul (Sarv 2006). Seega õuesõppe pakub lahendust mitmetele tänapäeva haridusasutustes esile kerkinud ägedatele probleemidele nagu kiusamine, uimastite tarvitamine, vägivald, terviseprobleeme jne. Seetõttu

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel mõjub õuesõppe igati positiivselt ning väärib senisest aktiivsemat tutvustamist ja kasutamist (Tuuling 2017).

Õuesõpe on mitmekesine ja hõlmab “kogu keha õppimist” s.t. liikumise, teadmiste omandamise ja väliskeskkonna ühendamine ühtseks tervikuks. Õuesõppe on õppimisviis erinevate eesmärkide saavutamiseks. Eesmärgid võivad olla vaimne ja füüsiline tervis, sotsiaalne ja isiklik küpsus, meeskonnatöö jne. Õppides õues, on näha, et kõik on omavahel seotud. (Tuuling, 2017)

Helen Tovey (2008), Roehamptoni ülikooli varase lapsepõlve uurija ja koolitaja on arvamusel, et õuesõppe annab lapsele vabaduse ja ruumi erinevaid tegevusi katsetada. See õppimisviis loob dünaamilise, pidevalt muutuva keskkonna, mis kutsub lapsi uurima ja avastama, et rahuldada oma uudishimu. Õuekeskkond loob tingimused elamusteks kogu kehaga, töötab kõikidel meeltele, võimaldab leida seoseid, nautida rõõmu, palju liikuda, uurida looduse abiga objekte ning mõista meid ümbritsevat maailma ja oma kohta selles. Õuekeskkond loob tingimused terve kehaga kogemiseks, annab tööd kõigile meeltele, pakub võimalust seoseid leida, palju liikuda, rõõmu nautida, looduse abil õppeaineid õppida ning mõista ümbritsevat maailma ja oma kohta selles. Tovey sõnul annab õuesõppe kõikvõimalikke olulisi kogemusi, mis ei ole seotud ainult õppetegevusega. R.Kaplani ja S. Kaplani (1994) läbi viidud uuringud näitavad, et loodus maandab pingeid, parandab inimese keskendumisvõimet ja suurendab spontaanset tähelepanu. Inimesed, kes viibivad pikemat aega looduses, muutuvad rahulikumaks, loomulikult tervemaks, erksamaks (Kellert, Wilson 1993).

Õueala kui õpikeskkond on asendamatu ja pakub väga rikkalikke võimalusi. Tegutsemine looduses arendab last igakülgset, õues laps on pidevas tegevuses, ta vaatleb, uurib, mõtleb, katsetab, analüüsib, teeb järeldusi. Kõik meeleelundid on aktiivsed, seega lapse keha areneb ja saab tugevamaks. Täiskasvanu ülesanne on luua tingimused ja toetada lapse vaatlemis-, märkamis- ja tajuvõime arengut (Tuuling, 2013). Timoštšuki sõnul saab kogemus tähendusrikkaks siis, kui see on seotud lapse varasemate teadmiste, tema igapäevaelu või hetkevajadustega. Lasteaialastel on vajadus kogeda rõõmsaid emotsioone ja rahuldada oma uudishimu. Looduses on palju avastada ja palju emotsionaalset või esteetilist naudingut. Värske männilõhn, värviline vikerkaar või katusele langeva vee hääl on lihtsad loomulikud aistingud, mida tasub õppima koos lastega nautima. Oskus nautida loodust aitab inimesel edaspidi säilitada vaimset ja emotsionaalset tasakaalu (Timoštšuk, 2010, lk 60-61).

1.3. Õuesõppe mõju lapse arengule ja tervisele

Mõiste “areng” viitab protsessile, mille käigus organism oma elu jooksul kasvab ja muutub. Suuremad arengumuutused inimese puhul toimuvad loote arengu käigul, imiku ja lapsepõlves (Smith, 2008). Piaget' teooria kohaselt õpib väike laps tundma esemete omadusi nendega manipuleerides. Lapsed õpivad midagi aktiivselt tehes, kas siis füüsiliselt või vaimselt, mõeldes erinevatele nende tähendustele ja lahendustele (Smith 2008). Samuti Krulli järgi areng on süsteemi (sh organismi) loomulik liikumine suurema diferentseerumise ja integratsiooni suunas. Saab rääkida arengust vaimses, sotsiaalses ja füüsilises mõttes (Krull 2018, lk 34).

Varasemad alushariduse uuringud on näidanud, et mitmesugused õues toimuvad tegevused ja keskkond avaldavad positiivset mõju laste arengule, pakuvad neile paindlikke võimalusi kujutlus- ja kujutlusvõimega mängimiseks, arendavad sotsiaalseid oskusi, sh suhtlemisoskusi, ning toetavad kehaliste oskuste arengut. (Canning 2010). Seda kinnitab ka L. Vögotskile viidanud Leppik (2003), et areng toimub vaid läbi protsesside. Kui täiskasvanu suudab panna lapse kasutama mõtlemisoperatsioone (võrdlemine, analüüs, süntees, üldistamine ja abstraherimine), toimub ka lapse mõtlemise arendamine. Ka uuringud on rõhutanud õues viibimise tähtsust lapse arengule ja tervisele. Välismaailma kogemine; selle uurimine, maitsete ja lõhnade tajumine; maailma osadena ja tervikuna tunnetamine annab võimaluse määratledes oma rolli keskkonnas (Dahlgren ja Szczepanski, 2006).

Rootsi uurijad ja kasvatusteadlased Dahlgren ja Szczepanski (2006) on uuringutele tuginedes veendunud, et õues õppimine parandab füüsilist vormi ja arendab liikumisharjumusi, tõstab immuunsust, hoiab ära kurnatuse ja stressi, parandab läbi mängulise tegevuse motoorseid oskusi ja käitumist, tunnetust ja keskendumisvõimet. Loodusest eraldatud süda ja hing muutuvad kalgiks ja ükskõikseks, areneb lugupidamatus kõige elava, ka üksteise vastu. Samad seisukohad on välja toonud ka Mikk Sarv (2006), kes on veendunud, et regulaarne õues õppimine vähendab stressi ja vägivalda, õppeasutustes vähenevad laste puudumised haigestumise tõttu ja nii õpetajatel kui õpilastel väheneb viirus- ja külmetushaiguste esinemissagedus.

Heaks õppekeskkonnaks meie ümber on loodus, kus saab aktiivselt vaadelda, tegutseda, katsetada, võrrelda, meisterdada jne. Läbi tegevuse areneb lapse tähelepanu, tajus, mälu ja mõtlemine. Laste meel areneb maailmaga suheldes. Sellega kaasnevad psüühilised operatsioonid on vastus erinevatele sensorsetele stiimulite, mis omakorda muudavad laste vaimset struktuuri

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel selliselt, et nad on võimelised omandama uusi infotasemeid. Seega on rõhk praktilisele kogemusele (Fisher 2005).

Loodus pakub tundeid, teadmisi ja entusiasmi. Loodustunnetusest saab inspiratsioon ja võimalus igakülgsest areneda. (Brügge jt 2008). Jälutuskäigud looduses võivad avardada ja konkretiseerida laste ideeid maailma värvidest, ainulaadsetest looduslikest kujunditest ja vormidest. Maastikuvormide, värvide, lõhnade, pilvekujundite märkamisel, lapsel arenevad meeled (Tuuling, 2017). Meeleelundid - kompimine, nägemine, kuulmine, haistmine ja maitsmine - võtavad vastu väliseid signaale, erutavad meeleorganite retseptoreid, silmi, kõrvu, nahka, nina ja maitsmispungasid - ergastavad närve, mis omakorda kannavad impulsse aju (Adams, 2007). Lapse aktiivsus avaldub ka mitmetes teoreetike kaasatud metafoorides, näiteks Jean Piaget kasutas metafoori "tunnetav laps" ("epistemic child"). Laps otsib selgitusi maailma toimimise kohta, otsib teadmisi, jälgib, mis toimib enda ümber, selle käigus ehitab ta uuesti üles enda teadvuse ja intellekti (vt Piaget & Inhelder, 1969) (Kiikas, 2008).

Lapse mõtteprotsessid kuni seitsmenda eluaastani ei ole lapsel veel piisavalt arenenud, et arutleda ja loogiliselt mõelda, oma arvamust põhjendada. Tuulingu arvamusel ümbritseva maailmaga tutvumine toimub läbi väga lihtsate protsesside nn katse-eksituse meetodil. Väikelaps õpib maailma kõigepealt vaatluse, seejärel kogemuse kaudu. Vaatlus on peamine õpioskus, mis tagab õpioskuste kujunemise koolieas. Laps peab kasutama kõiki oma meeli - kompimist, maitsmist, haistmist, kuulmist ja nägemist. Keskkond pakub palju erinevaid võimalusi, mis stimuleerivad kogu keha. Laps õpib katsudes, kuulates, nuusutades, vaadates (Tuuling 2017).

Õuesõppe paneb suurt rõhku emotsionaalsele kasvatamisele. Looduses on värvi-, lõhna- ja vormikogemusi, mis tekitavad erinevaid aistinguid (Brügge jt 2008). Seal on, millele tähelepanu pöörata, kuna alati midagi areneb ja kasvab. Selline looduse vaatlemine aitab kaasa tähelepanu arendamisele lapses, et ta edaspidi näeks enda ümber toimuvat. Üks hea asi õuesõppe juures on keskendumise harjutamine (Tuuling, 2017). Samuti loodusteadlane ja saatejuht Paul Rose on öelnud: "Õppimine väljaspool ruumi muudab elusid." Ta mäletab kui vähe ta teadmisi tunnis sai ja kui palju õppis ta staadionil, töötoas, reisil. Iga inimese jaoks on väljaspool klassiruumi omandatud kogemused ja oskused teadmiste omandamise ja isikliku arengu seisukohalt olulised ja paremini meeles (Rose, 2011).

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Laps tegutseb, kontrollides oma eeldusi ja tehes oma tegevusest järeldusi, seega tegutseb nagu teadlanegi. Erinevus seisneb selles, et teadlane on spetsialiseerunud ühele konkreetsele uurimisvaldkonnale, laps aga kogu maailma (Kivi, Sarapuu; 2005).

Sarapuu arvamusel tänu keskkonnaharidusele areneb õpilastes huvi keskkonna vastu, hoolikas ja tähelepanelik suhtumine keskkonda. Hea kui lapsi suunatakse märkama ja mõista inimtegevuse mõju, kuna igapäevaelu on seotud mitmete keskkonnaprobleemidega (elusäästlik viis, prüügiireostus, müra). Iga inimese käitumisest sõltub keskkonna seisund. Oluline on lapsi võimalikult palju kaasata lähima piirkonna keskkonna probleemide lahendamisse (Kivi, Sarapuu; 2005).

Tervise - ja psühholoogiateaduste uuringud näitavad, et laste loodusega kokkupuute vähenemine on suuresti seotud nende tervise arengutrendidega (Tuuling, 2017). Johnson arvamusel, et täiskasvanud peavad oma lapsi õue viima, et arendada arusaamist ümbritsevast maailmast, näidata üles austust ja hoolivust loodumaailma vastu, samuti pakkuda lastele ka huvitavaid ning põnevaid tegevusi. Peame andma võimalusi neile teha otsuseid, välja mõelda oma mänged ning teha koostööd omavahel (Johnson, 2019).

Tuulingu sõnul sõltub inimese heaolu paljuski ümbritsevast kogukonnast, keskkonnast. Otsesed, sensoorsed kogemused, mis ei ole lastele omased, loovad tingimused teravama huvi tekkimiseks. Lapsed ja täiskasvanud peaksid avastama loodust läbi mängukogemuste ja seeläbi kogema põnevust. See, kes tunneb loodust ja mõistab erinevate loodusobjektide vahelisi seoseid, mõistab lõpuks, et ise on osa loodusest ja loodus on osa iseendast (Tuuling, 2013).

Tutvudes mujal maailmas õuesõppe mõju ja tähtsuse kohta lapse arengu seisukohalt tehtud uuringute tulemusi, võib järeldada, et lapsed aga ka õpetajad, kes õpingute ajal rohkem õues viibivad, on tervemad, rohkem tähelepanelikumad, tasakaalukamad ja rahumeelsemad. Nad haigestuvad palju harvemini külmetushaigustesse ja tugevama immuunsüsteemi tõttu on neil palju väiksem tõenäosus saada viirusnakkusi. Rootsis tehtud uuringu põhjal on väljas õppijatel vähem stressi, vägivalda probleeme ja negatiivset enesehinnangut. Seega pakub õuesõppe lahendust ka mitmetele tänapäeva koolides esile kerkinud ägedatele probleemidele nagu koolikiusamine, koolivägivald, meelelahutuslik ainete tarvitamine, terviseprobleemid. Seetõttu mõjub õuesõppe igati positiivselt ning väärrib sesisest aktiivsemat tutvustamist ja kasutamist (Tuuling, 2013).

Tuuling leiab, et õuesõppe avaldab positiivset mõju laste heaolule ja arengule. See toetab tervisliku ja aktiivse eluviisi kujunemist, pakkudes lastele liikumisvõimalusi, vabadust ja liikumist. Edeneb enesekindlust ja heaolutunnet, luues võimalusi harmoonilisteks suheteks teiste lastega läbi arutelu, ootamise ja koostöö. Toetab neid lapsi, kes eelistavad õppida tegevuse või liikumise kaudu (Tuuling, 2013). Lasteaiaeaalist last huvitab kõik, mis teda ümbritseb, ta märkab enda ümber paljusid asjad. Laps on tähelepanelik kõiges, mis on seotud tema igapäevaelu ja tegemistega (Kivi, Sarapuu; 2005).

Laps vajab täiskasvanu tuge nii praktiliste oskuste ja teadmiste omandamisel kui ka loodusega seotud väärtushinnangute kujundamisel. Samas peaks õpetaja olema positiivne eeskuju, kes tunneb huvi ja austust looduse vastu ning suudab toetada lapsi õppimisel ja keskkonna mõistmisel (Timoštšuk, 2005).

1.4. Õuesõppe rakendamise ohud ja riskid

Eesti Vabariigi Lastekaitseaduse VII osa *Laps ja keskkond* punkt 3 kinnitab, et lastele mõeldud ruumid, hooned ja rajatised peavad olema sobivad ja terved, nende projekteerimine, ehitamine ja varustus peab lähtuma laste omadusest, huvidest, tervisest ja vajadustest ning kooskõlastatud sotsiaalteenustega. Samuti punktis 4 välja toodud, et laste tervist ja arengut kahjustavad keskkonna elemendid tuleb likvideerida ja teha ohutuks (Lastekaitseadus § 46, 2013)

Iga lapsevanem teab omast kogemusest, kuidas lapsed kipuvad õue ja tahavad seal olla kaua, hilja õhtuni, olgu ilm milline tahes. Lapsena tajume oma seotust kõiksusega. Teame, et õues on lõpmata palju rohkem põnevat õppimist kui eales võib leida toast, raamatuist või televiisorist (Vihman 2016).

Õues viibimisega seotud riskid ja väljakutsed pakuvad palju võimalusi õppimiseks ja probleemide lahendamiseks. Selles kontekstis tõmbavad lapsi kogemused, mis võimaldavad neil testida oma füüsilise, intellektuaalse ja emotsionaalse arengu piire (Little, 2020). Tänapäeval tegutseb põhjamaades looduskoolides ja vabaihendustes väike aktiivne seltskond professionaalseid õueõpetajaid, kes võimaldavad lastel tegutseda, avastada ja riske võtta. (Dahlgren ja Szczepanski, 2006).

Ellen Beate Sandseter (2023) on, toetudes mitmetele enda poolt juhitud rahvusvahelistele uuringutele, veendunud, et mäng, mis sisaldab emotsionaalseid, sotsiaalseid ja füüsilisi riske, mõjutab lapse arengut nii, et see suurendab lapse psühhosotsiaalset pädevust siin ja praegu, aga ka valmistab neid ette ka tulevase täiskasvanuelu konteksti jaoks. Riskimängul võib olla palju erinevaid vorme, kuid lõppkokkuvõttes on see lastele võimaluse andmine enesekindlust kasvatada ja oma võimeid oma tingimustel proovile panna. Ellen Beate Sandseter tuvastas kuus riskimängu kategooriat ja käitumist, mis eristavat igat mängutüüpi:

- mäng kõrgusega (kus on kukkumisoht)
- mäng suurel kiirusel (olukorrad, mis hõlmavad kontrollimatut kiirust ja tempot)
- mäng ohtlike tööriistadega (kus on vigastusoht)
- mäng ohtlike elementide läheduses (võimalusega millessegi sisse või välja kukkuda)
- müramismäng (kus lapsed võivad üksteisele haiget teha)
- mäng seal, kus lapsed saavad peitu pageda või olla täiskasvanule vaateväljas. (Sandseter viidatud Little, 2020).

Solly arvamusel praktikud peavad selgelt mõistma olulist erinevust ohu ja riski vahel. Oht on midagi või keegi, mis võib kahjustada, potentsiaalselt kõik on ohtlik, oleneb kuidas sellesse suhtuda. Solly defineerib riski kui tõenäosuse mõõtu, et keegi saab ohu tõttu kahju ja seetõttu tuleb teha otsus kahju tekkimise tõenäosuse kohta. Risk on mängu element, mis aitab omandada täiskasvanueas vajalikke elutähtsaid autonoomse elu oskusi (Solly, 2015). Uuringud näitavad, et riskantne mäng avaldab positiivset mõju laste arengule, õppimisele ja tervisele ning võimele riske hinnata ja juhtida. Lapsel on õigus kaitstud kasvukeskkonnale ning turvalisele nii kodus, lasteaias kui ka tänaval (Almann, 2009). Aga samas on ka väga oluline, et tal oleks võimalus katsetada toimetulekut keerukamates oludes ja õppida hindama enese võimekust. Tanger, Olsen ja Sandseter (2022) uuringu tulemused näitavad, et 17 – 25 kuu vanused väikelapsed suudavad juba hinnata ja juhtida riske keerulises looduskeskkonnas. Nad arendavad oma riskijuhtimisoskusi ning hindavad riske otseselt ja kaudselt. Tulemused näitavad ka, et täiskasvanud hindavad/juhtivad riske mõnikord lapse eest ja jätavad seega lapse enda tegevusest kõrvale. Tulemused viitavad sellele, kus isegi 17–25 kuu vanustel lastel peaks olema lasteaias lubatud uurida keerulisi keskkondi ning õppida riske hindama ja juhtima.

II. UURIMISTÖÖ METOODIKA JA VALIMI KIRJELDUS

Uurimistööga selgitatakse välja lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikud ohud, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel. Uurimus annab meile arusaamise kuivõrd lapsevanemad on huvitatud õpetajate toetamisest ja valmis teha koostööd lapse mitmekülgse arendamise suunas. Selgub, millised toetavaid ja takistavaid faktoreid tajuvad lapsevanemad õuesõppe rakendamisel.

2.1. Uurimistöö eesmärgid ja uurimisküsimused

Uurimisöö eesmärgiks on selgitada välja, lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikud ohud, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel.

Lähtudes uurimistöö probleemist on püstitatud uurimisküsimused, millele otsitakse vastused antud lõputöös:

- Kuidas lapsevanemad mõistavad õuesõppe tähendust?
- Kuidas lapsevanemad suhtuvad õuesõppe kasutamisse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisele?
- Milliseid ohte ja riske näevad lapsevanemad õuesõppe rakendamisel?
- Milliseid tegureid takistavad õuesõppe kasutamist Narva lasteaedade näitel?

2.2. Uurimistöö meetodite valik ja kirjeldus

Empiirilises uurimuse osas kasutati kvantitatiivset lähenemisviisi. Andmete kogumise meetodiks oli valitud ankeetküsitlus (vt Lisa 1 (eestikeelne küsimustik) ja Lisa 2 (venekeelne küsimustik). Küsitlusuuringu eeliseks on tavaliselt see, et sellega saab koguda suure hulga andmeid: see võib kaasata palju inimesi ja esitada neile palju küsimusi. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara, 2005)

Esimene osa koosneb küsimusest, mis koguvad vastajate üldandmed, lapsevanemate vanus, lapse sugu, lapse vanus ja lapsevanemate haridustase. Teises osas on küsimused, mis annavad ülevaate sellest, kui teadlikud on lapsevanemad õuesõppe mõistest ja milline on nende suhtumine õuesõppe kasutamisse lasteaia õppe- ja kasvatustegevuses. Järgnesid küsimused õuesõppe korralduse kohta, millisel aastaajal on paremini läbi viia õuesõppe tegevusi, kui sageli oleks hea õuesõpet korraldada jne. Viimases osas olid küsimused selle kohta, milliseid ohte ja riske ning

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel takistusi lastevanemad näevad õuesõppe kasutamisel lasteaias. Küsimustik võimaldab uurida vanemate arvamust, hinnang ja hoiak õuesõppe rakendamisse suhtes.

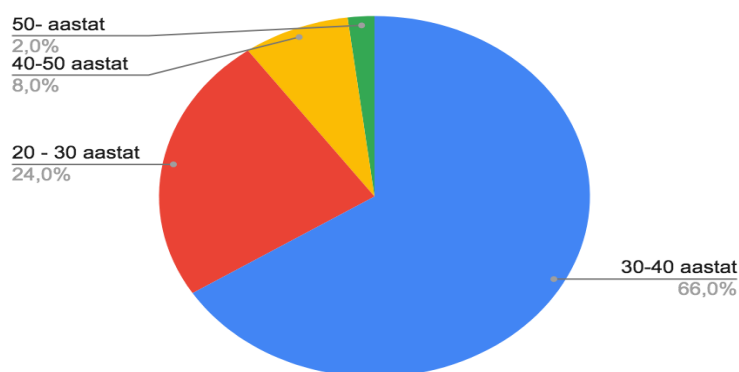
Ankeet koostati Google Forms keskkonnas ja saadeti elektrooniliselt Narva lasteasutuste esindajatele. Lasteasutuse esindaja saatis edasi lapsevanematele küsimustiku, respondentidel oli vaba ligipääs piiratud aja jooksul. Ankeet koosnes 16 küsimusest (avatud, valikvastustega, skaaladel põhinevad küsimustetüübid). Ankeetküsitlus annab võimaluse koguda rohkem andmeid, selleks et saadud andmeid statistiliste andmetöötlusmeetoditega töödelda.

Kogutud vastuste analüüsimiseks kasutati tekstitöötlusprogrammi Microsoft Word ja tabelarvutusprogrammi Microsoft Excel. Andmeid analüüsiti kirjeldava statistika põhimõtetel kasutades protsentanalüüsi. Tulemused on esitatud sektor ja tulpdiaagrammidena.

2.3. Uurimistöö valimi kirjeldus

Uurimistöö respondentideks olid kolme Narva lasteaias lapsevanemad (Tuluke, Sädemeke, Tareke). Küsitluses osalemine oli vabatahtlik ja anonüümne. Ankeedile vastas kokku 50 lapsevanemad. Lasteaiad olid valitud selle alusel, et seal on tagatud tingimused õuesõppe kasutamiseks igapäeva õppe- ja kasvatustegevuse Arvestati järgmiseid kriteeriume: looduslikud objektid, ajaloolised objektid, asukoht, lasteaias territoorium ja võimalused.

Valimi moodustasid enamasti emad, ainult ühele ankeedile vastas isa. Kõige rohkem uuringus osalenud lapsevanemaid on vanuses 30 – 40 aastat, kokku 66%, 24 % respondentidest on vanuses 20 – 30 aastat. Vähem oli uuringus osalenud vanemate hulgas 40 – 50 aasta vanuseid (8%) ja vanuses 50+(üks vanem). Alla 20 aasta vanuseid vanemaid ei osalenud küsitluses ühtegi. (Joonis 2).

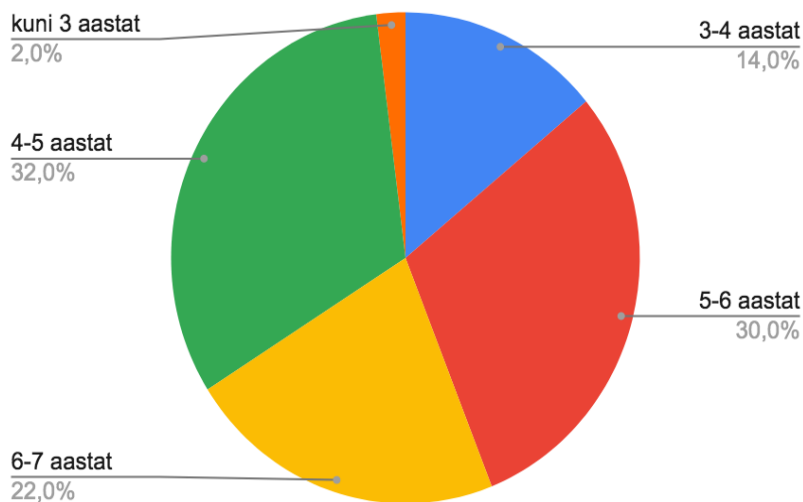

Joonis 2. Lapsevanemate vanus

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Uuritavate lapsevanemate laste sugu on 44% tüdrukud, 52% poisid ja 4% lapsevanematest vastas, et temal on poiss ja tüdruk. Kokkuvõtvalt saab järeldada, et rohkem oli uuringus osalevatel lapsevanematel poisse.

Kõige rohkem oli vastanutel lapsi vanuses 4 – 5 aastat, kokku 32%, vanuses 5 – 6 aastat 30% ja 6 – 7-aastaseid on kokku 22% vanematest. 3-4 aastased lapsed on 7 lapsevanemate ehk 14% vastanutest. Kõige vähem oli vanemaid kelle lapsed on kuni 3 aastat (2%).(Joonis 3)

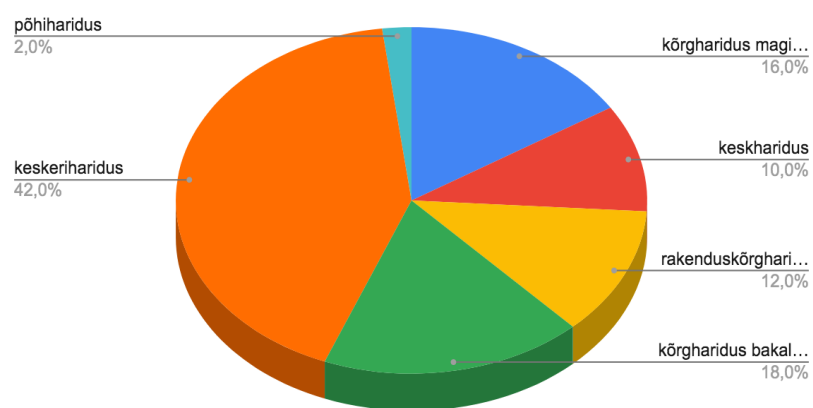

Joonis 3. Lapsevanemate laste vanus

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kõige rohkem uuringus osalesid lapsevanemad, kelle laste vanus on 4 – 5 ja 5 – 6 aastat.

Järgmine küsimus annab meile ülevaade lapsevanemate haridustasemest. Ühel vastanul (2%) oli põhiharidus. Keskkharidus oli 10% vastanud lapsevanematest, keskeriharidus 42%. Rakenduskõrgharidus oli omandatud kokku 18%, bakalaureuse kraad on 18% vastanutest ja magistrikraad 16% respondentidest. (Joonis 4)

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Joonis 4. Lapsevanemate haridustase

Kõige enam osales uuringus lapsevanemaid, kellel on keskeriharidus ning kõige vähem vastanute hulgas on inimesi, kellel on põhiharidust..

III. UURIMISTÖÖ TULEMUSED JA NENDE ANALÜÜS

3.1. Vanemate arusaam õuesõppe mõistest ja suhtumine selle rakendamisse

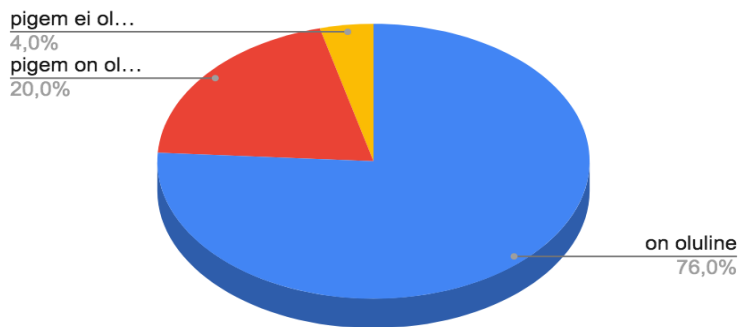
Lapsevanematel oli võimalus oma sõnadega selgitada mida nad mõistavad õuesõppe all. Enamik lapsevanematest defineerivad õigesti õuesõppe mõistet. Vastused varieerusid sõltuvalt respondentide haridustasemest. Paljud vastanutest ütlevad õuesõppe definitsiooniks, et see on õppimine värskes õhus; aja veetmine; erinevate teadmiste saamine värskes õhus; füüsiline aktiivsus õhus; õppimine väljaspool ruumi; keskkonnaalased õppetunnid. Üks lapsevanematest arvab, et õuesõppe on loodusõpetuse aine, milles õpitakse erinevaid taimi.

“Обучающая прогулка на территории детского сада и за его пределами, например тропы здоровья Äkkeküla. Знакомство с разными видами деревьев, обратить внимание детей на среду.” – tõlge (Õppekäik lasteaias sees ja väljaspool, näiteks Äkkeküla terviserada. Tutvumine erinevate puuliikidega, juhtida laste tähelepanu keskkonnale)

“Обучение на открытом воздухе учит детей осмыслять и обсуждать увиденно. Дети учатся навыкам анализа явления и нахождения связей между ними. Через групповые задания, которые требуют от детей сотрудничества, развиваются их социальные умения общения, содействия друг другу и командной работе.” Tõlge (Õuesõppe õpetab lapsi peegeldama ja arutlema nähtu üle. Lapsed õpivad nähtuste analüüsimise ja nendevaheliste seoste leidmise oskusi. Lastelt koostööd nõudvate rühmaülesannete kaudu arendatakse nende sotsiaalseid suhtlemisoskusi, üksteise abistamist ja meeskonnatööd)

Kokkuvõtvalt enamik respondentidest on teadlikud, et õuesõppe on seotud tegevustega väljaspool ruumi, viibimisega looduses, kasutades erinevaid meetodikaid. Mõned lapsevanemad, meenutasid, et õuesõppe on seotud halbade ilmatingimustega, ohtudega - liiklusohutus, saastunud õhuga teede ja tehaste lähedusega.

Järgmisena vastasid nad küsimusele: “Kuivõrd oluline on kasutada nende arvamusel õuesõpet lasteaias?” Vastajaid pidid valima valik vastuste hulgast: ei ole oluline; pigem ei ole oluline; pigem on oluline; on oluline; ei oska öelda. Oluliseks peab õuesõppe kasutamist lasteaias 76% ning pigem oluliseks 20%. Õuesõppe ei ole pigem oluline 4% vastajate jaoks. (Joonis 6).

Joonis 6. Lapsevanemate arvamus õuesõppe olulisusest lasteaias

Saadud vastustest on näha, et enamik vastanutest peab oluliseks või pigem oluliseks, vaid mõne lapsevanema jaoks õuesõppe lasteaias pigem ei ole oluline.

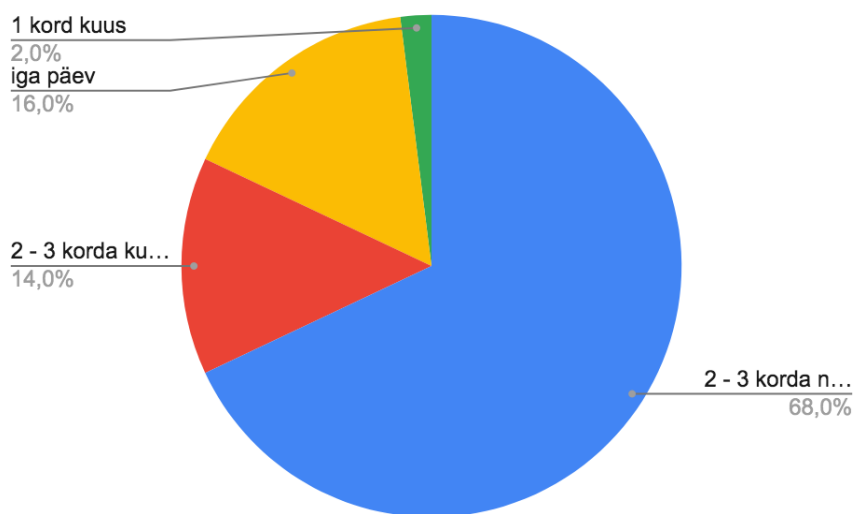
Järgmine ankeedi küsimus täpsustab, kui oluline on, et õppetegevus toimuks ka õues. 80% vastanutest arvab, et on oluline, samas 6% märkisid, et on väga oluline. 2% respondentidest arvab, et õppetegevus õues pigem ei ole oluline ja 2% lapsevanematest ei oska küsimusele vastata. Keegi ei pannud vastuseks ei ole üldse tähtis.

Järgmine küsimus selgitas, mis aastaajal lapsevanemate hinnangul saab õuesõpet edukalt korraldada. Vastusevariantideks oli: kevad, suvi, sügis, talv, igal aastaajal on oma eelised. Kõige rohkem respondentidest arvab, et igal aastaajal on oma eelised, kokku 90%, 6% vastanutest on arvamusel, et parem aastaeg õuesõppe korraldamiseks on suvi ning 4% arvab, et kevad on sobiv aastaeg.

Lapsevanemate vastustest ilmneb ülevaade, kui tihti tahaksid lapsevanemad, et õppetegevused toimuksid õues (vt joonis 7). Saadud vastustest on näha, et kõige rohkem lapsevanematest sooviksid, et õuesõppe toimus lasteaias vähemalt 2-3 korda nädalas, kokku vastasid 68%, 16% sooviksid, et õppetegevus toimiks õues iga päev. Vaid 2% vastanutest on arvamusel, et piisab õuesõppe tegevust 1 korda kuus. 14% vastanutest arvab, et võiks 2-3 korda kuus korraldada õppetegevust õues.

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Sellele küsimusele olid erinevad arvamused juurde kirjutatud: lapsevanemad tahaksid, et õuesõppe toimuks hea ilma tingimustega, üks lapsevanem arvab, et üldse õppetegevus ei toimiks õues.

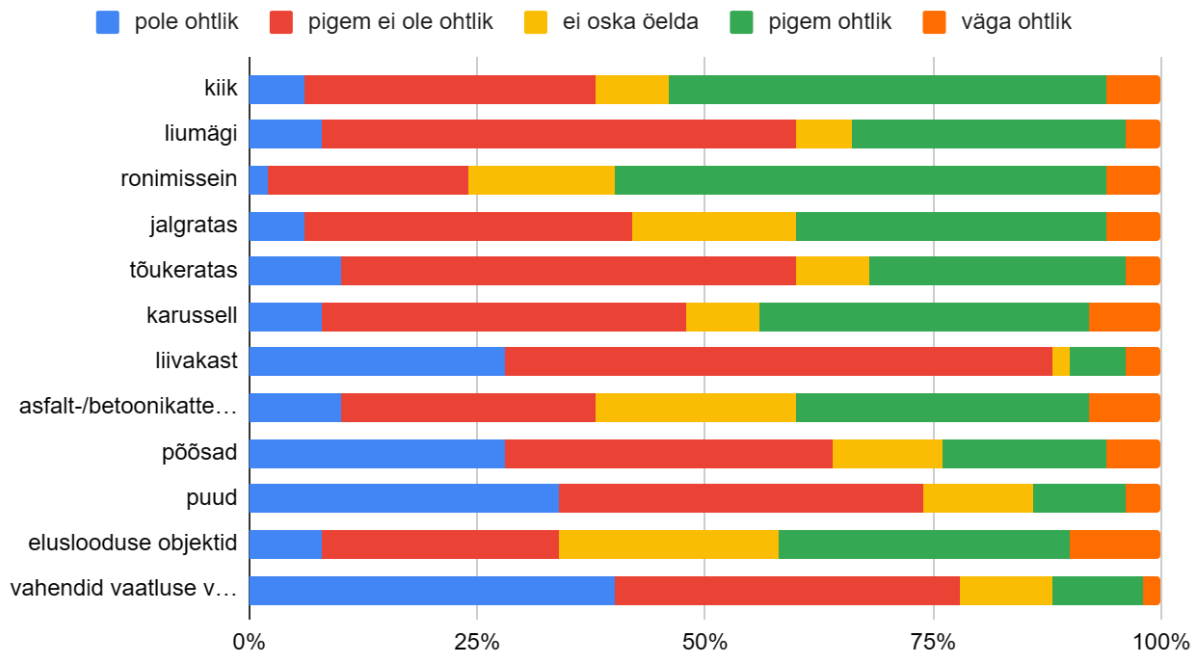

Joonis 7. Õuesõppe kasutamise sagedus lapsevanemate soovil

Saadud vastustest on näha, et lapsevanemad on huvitatud, et õppetegevus õues toimuks 2-3 korda nädalas, samuti 16% vastanutest tahaksid, et õuesõppe korraldati iga päev.

3.2. Õuesõppe rakendamise ohud, takistused ning positiivsed mõjud vanemate hinnangul

Järgmine küsimus (vt Joonis 8) annab meile selgitust, kui ohtlikud on lapsevanemate hinnangul õues toimuvates õppetegevustes kasutatavad vahendid. Lapsevanemad pidid hindama õuealal paiknevaid vahendeid ja objekte skaalal kas pole ohtlik, pigem ei ole ohtlik, pigem ohtlik ja väga ohtlik. Vahendid, mis oli valitud respondentide hindamiseks olid kiik, liumägi, ronimissein, jalgratas, tõukeratas, karussell, liivakast, asfalt-/betoonikattega alad, põõsad, puud, eluslooduse objektid (näiteks putukad, rohttaimed), vahendid vaatluse läbiviimiseks (luup, putukakarbid, jne).

Joonis 8. Vahendite ja objektide ohtlikkus õppetegevustes lapsevanemate hinnangul

“*Kiik*”: 6% vastanute jaoks kiik ei ole ohtlik, 32% respondentidest arvavad, et kiik pigem ei ole ohtlik, 8% inimestest ei osanud vastata küsimusele, 48% lapsevanematest arvab, et kiik on pigem ohtlik ja 6% vastanutest arvab, et kiik on väga ohtlik.

“*Liumägi*”: 8% lapsevanematest arvavad, et liumägi pigem ei ole ohtlik, 52% respondentidest arvab, et liumägi pigem ei ole ohtlik, 6% lapsevanematest ei osanud vastata, 30% lapsevanematest arvavad, et liumägi on pigem ohtlik ning 4% on arvamusel, et liumägi on väga ohtlik.

“*Ronimissein*”: 2% lapsevanematest kaalduvad arvamusele, et roonimissein ei ole ohtlik laste jaoks, 22% respondentidest arvab, et pigem ei ole ohtlik, 16% lapsevanemad ei saanud vastata küsimusele, enamik vastajatest ehk 54% lapsevanematest arvavad, et ronimissein on pigem ohtlik ja 6% inimest on arvamusel, et on väga ohtlik.

“*Jalgratas*”: Võrdne vastanute arv ehk 6% lapsevanemad arvab, et jalgratas ei ole ohtlik ja vastupidi on väga ohtlik, 36% lapsevanematest kalduvad arvamusele, et jalgratas pigem ei ole ohtlik, 18% respondentidest ei saanud küsimusele vastata ning 34% lapsevanematest on arvamusel, et jalgratas on pigem ohtlik.

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

“*Tõukeratas*”: 10% vastanutest arvab, et tõukeratas ei ole ohtlik, 50% lapsevanematest arvab, et tõukeratas pigem ei ole ohtlik, 8% inimest ei saanud küsimusele vastata, 28% respondentidest arvab, et tõukeratas on pigem ohtlik ning 4% vastanutest on arvamusel, et on väga ohtlik.

“*Karussell*”: 8% respondentidest on arvamusel, et karussell ei ole ohtlik, 40% lapsevanematest on arvamusel, et karussell pigem ei ole ohtlik, 8% täiskasvanud ei saanud küsimusele vastata, 36% lapsevanemad arvavad, et karussell on pigem ohtlik ja 8% arvavad, et on väga ohtlik.

“*Liivakast*”: Lapsevanemate arvamusel, 14% jaoks ei ole liivakast ohtlik, suur osa vastanutest ehk 60% respondentidest arvab, et liivakast pigem ei ole ohtlik, 2% inimestest ei saanud küsimusele vastata, 6% lapsevanematest arvab, et liivakast on pigem ohtlik ja 4% on arvamusel, et liivakast on väga ohtlik.

“*Asfalt-/ betoonkattega alad*”: 10% lapsevanemate jaoks ei ole ohtlik, 28% respondentidest on arvamusel, et pigem ei ole ohtlik, 22% lapsevanematest ei saanud küsimusele vastata, 32% vastanutest on arvamusel, et asfalt-/betoonkattega alad on pigem ohtlikud ning 8% lapsevanemad arvavad, et on väga ohtlik.

“*Põõsad*”: 28% lapsevanematest arvavad, et põõsad ei ole ohtlikud, 36% respondentidest on arvamusel, et pigem ei ole ohtlikud, 12% ei oska küsimusele vastata, 18% lapsevanematest on arvamusel, et põõsad on pigem ohtlikud ning 6% lapsevanematest arvavad, et põõsad on väga ohtlikud.

“*Puud*”: 34% respondentidest arvab, et puud ei ole ohtlikud, 40% lapsevanemad on arvamusel, et puud pigem ei ole ohtlikud, 12% vastanutest ei saanud küsimusele vastata, 10% lapsevanematest on arvamusel, et puud on pigem ohtlikud ja 4% arvab, et puud on väga ohtlikud.

“*Eluslooduse objektid näiteks putukad, rohhtaimed*”: 8% lapsevanemad on arvamusel, et ei ole ohtlik, 26% respondentidest arvab, et pigem ei ole ohtlik, 24% lapsevanemad ei saanud küsimusele vastata, 32% vastanutest arvab, et eluslooduse objektid on pigem ohtlikud ja 10% vastanutest on arvamusel, et on väga ohtlikud.

“*Vahendid vaatluse viimiseks (luup, putukakarbid, jne)*”: Enamik vastanutest ehk 40% lapsevanemad on arvamusel, et vahendid vaatluse läbiviimiseks ei ole ohtlikud, samuti 38% arvavad, et pigem ei ole ohtlikud, 10% respondentid ei saanud küsimusele vastata ning 10% vastanute arv on arvamusel, et pigem on ohtlikud ning 2% vastas, et on väga ohtlikud.

Lapsevanemate vastustest ilmneb, et nende arvamusel ei ole pigem ohtlik: liivakast (60%), liumägi (52%), tõukeratas (50%), karussell (40%), puud (40%) ja põõsad (36%). Samas pigem ohtlikuks vahendiks lapsevanemad peavad: ronimissein (54%), kiik (48%), jalgratas (34%), karussell (36%), asfalt-/ betoonkattega alad (32%), samuti 32% lapsevanematest peavad pigem

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

ohtlikuks eluslooduse objektid. Väga ohtlikud lapsevanemate pilguga on: asfalt- /betoonikatttega alad (8%), karussell (8%) ning 10% lapsevanematest peavad väga ohtlikuks eluslooduse objektid.

Järgmine küsimus lapsevanematele oli: “Kui ohtlik on Teie hinnangul kui lapsed liiguvad õppimise eesmärgil väljaspool lasteaia territooriumi” (vt Joonis 9), lapsevanemad pidid hindama ohtu (laps võib eksida, õpetaja ei suuda jälgida kõiki lapsi, laps vigastab end, laps satub ohtu, laps külmetab, lapse riided saavad märjaks, laps tunneb nälga, lapse riided määrduvad, last võivad rünnata hulkuvad koerad, last võivad rünnata putukad, laps ei suuda kontrollida oma käitumist ja satub selle tõttu ohtu) oma tunde järgi skaalal “tunnen ohtu”, “pigem tunnen ohtu”, “ei oska öelda”, “pigem ei tunne ohtu” ja “ei tunne ohtu”.

Laps võib eksida: 24% lapsevanematest tunnevad ohtu, et laps võib eksida, 22% respondentidest tunnevad, et pigem tunnevad ohtu, et laps võib eksida, 14% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata, samuti 26% vastanutest pigem ei tunne ohtu, et laps võib eksida ja 14% lapsevanemad ei tunne ohtu, et laps võib eksida.

Laps vigastab end: 16% lapsevanematest tunnevad ohtu, et laps vigastab end, 20% vastanutest pigem tunnevad ohtu, et laps võib end vigastada, 10% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata, 38% respondentidest pigem ei tunne ohtu, et laps vigastab end ja 16% lapsevanemad ei tunne ohtu.

Laps satub ohtu: Võrdselt ehk 26% vastasid, et tunnevad ja pigem tunnevad ohtu, et laps satub ohtu, 12% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata, 24% vastanutest pigem ei tunne ohtu, et laps satub ohtu ning 12% lapsevanematest ei tunne ohtu.

Laps külmetab: 14% lapsevanematest tunnevad ohtu, et laps külmetab, 26% respondentidest pigem tunnevad oht, et laps külmetab, 2% vastanutest ei osanud küsimusele vastata, 48% lapsevanematest pigem ei tunne ohtu, et laps külmetab ja 10% vastanutest ei tunne oht, et laps külmetab.

Lapse riided saavad märjaks: 12% lapsevanematest tunnevad ohtu, et lapse riided saab märjaks, 20% vastanutest pigem tunnevad ohtu, et nende lapse riided saab märjaks, 8% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata, 48% respondentidest pigem ei tunne ohtu ning 12% ei tunne ohtu, et lapse riided saab märjaks.

Laps tunneb nälga: 10% lapsevanematest tunnevad oht, et laps tunneb nälga, 8% vastanutest pigem tunnevad oht ja samuti 8% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata. 48% respondentidest pigem ei tunne ohtu, et laps tunneb nälga ning 26% ei tunne ohtu, et laps tunneb

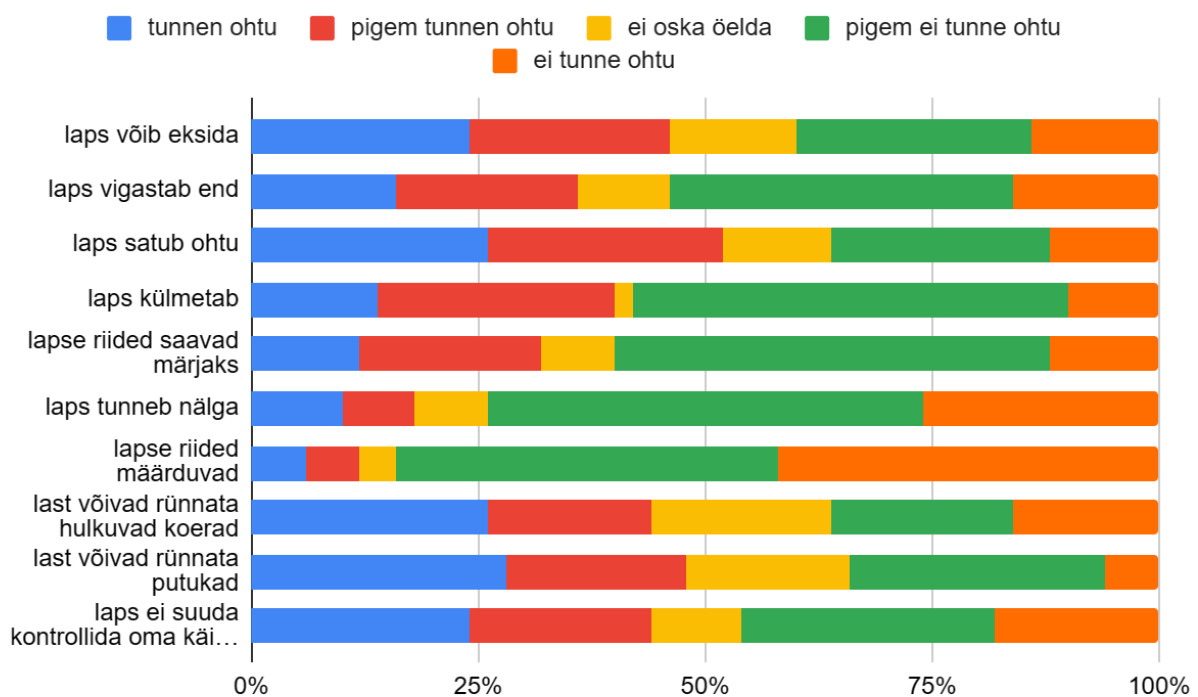
nälga.

Lapse riided määrduvad: 6% lapsevanematest tunnevad ohtu, et lapse riided määrduvad, samuti 6% pigem tunnevad oht, et lapse riided määrduvad. 4% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata ning 42% respondentidest pigem ei tunne ohtu ja sama arv lapsevanematest ei tunne oht, et lapse riides määrduvad.

Last võivad rünnata hulkuvad koerad: 26% lapsevanematest tunnevad oht, et last võib rünnata hulkuvad koerad, 18% respondentidest arvavad, et pigem tunnevad oht ning 20% ei osanud vastata küsimusele. 20% vastanutest lapsevanematest pigem ei tunne ohtu ja 16% ei tunne oht, et last võib rünnata koer.

Last võivad rünnata putukad (puugid, mesilased, herilased jne): 28% lapsevanematest tunnevad oht, et last võivad rünnata putukad ning 20% vastanutest pigem tunnevad oht sellest, 18% respondentidest ei osanud vastata küsimusele. 28% lapsevanemad pigem ei tunne oht, et last võivad rünnata putukad ning 6% ei tunne ohtu.

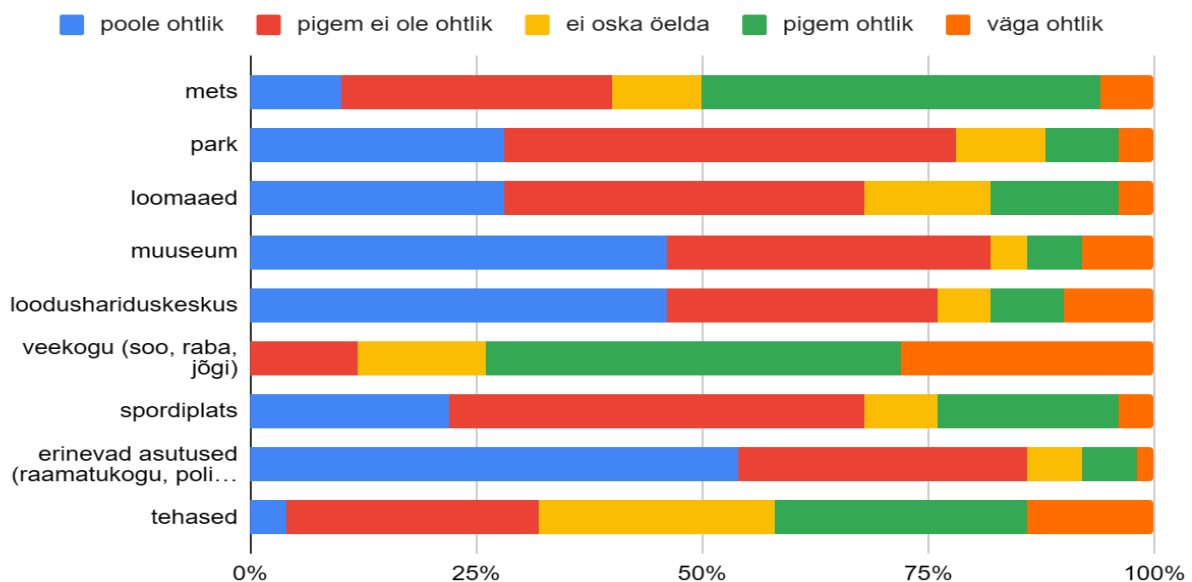
Laps ei suuda kontrollida oma käitumist ja satub selle tõttu ohtu: 24% lapsevanematest tunneb sellest ohtu, 20% tunnevad pigem ohtu, et laps ei suuda kontrollida oma käitumisi ja sattub selle tõttu ohtu ning 10% respondentidest ei osanud küsimusele vastata. 28% lapsevanematest pigem ei tunne ohtu ja 18% ei tunne ohtu.

Joonis 9. Ohud väljaspool lasteaeda läbiviidava õppetegevuse käigus lapsevanemate hinnangul

Saadud vastustest selgub, et peaaegu võrdne arv lapsevanematest tunneb ohtu (24%) ja vastupidi (26%) ei tunne ohtu, et laps võib eksida. 24% lapsevanematest tunnevad ohtu, et laps võib eksida samuti 26% lapsevanematest pigem ei tunne ohtu, et laps võib eksida. 48% lapsevanemast ei tunne ohtu, et lapse riided saab märjaks. Vastuste arvust selgub, et kõige suuremad lapsevanemate ohud, mida nad tunnevad on: 28% lapsevanematest tunnevad oht, et last võivad rünnata putukad ning 20% vastanutest pigem tunnevad. Kõige vähem tunnevad lapsevanemad ohud väljaspool lasteaeda: 48% respondentidest pigem ei tunne ohtu, et laps tunneb nälga; 42% respondentidest pigem ei tunne ohtu ja sama arv lapsevanematest ei tunne oht, et lapse riides määrduvad. Vastustest selgub, kõige raskem oli vastata küsimusele: kas tunnevad lapsevanemad oht, et last võib rünnata hulkuvad koerad.

Lapsevanemate vastustest küsimusele: “Kas loetletud paikades õuesõpet läbi viies esineb oht lapsele?” (vt Joonis 10). Selgus, kuidas lapsevanemad hindavad erinevate õpipaikade turvalisust. Õuesõppeks kasutatavate paikadena oli väljapakutud järgmised variandid: mets, park, loomaaed, muuseum, loodushariduskeskus, veekogu (soo, raba, jõgi), spordiplats, erinevad asutused (raamatukogu, polikliinik kauplus jne, tehased). Nende turvalisust tuli hinnata skaalal: “poole ohtlik”, “pigem ei ole ohtlik”, “ei oska öelda”, “pigem ohtlik”, “väga ohtlik”.

Joonis.10 Lapsevanemate hinnang õpipaikade ohtlikkusele õuesõppe läbiviimiseks

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Mets: 10% lapsevanematest märkis, et metsas ei esine oht lapsele, 30% lapsevanematest on arvamusel, et mets pigem ei ole ohtlik, 10% respondendid ei osanud küsimusele vastata, 44% on arvamusel, et mets on pigem ohtlik ja 6% lapsevanemad on arvamusel, et on väga ohtlik

Park: 28% lapsevanematest on arvamusel, et pargis ei esine oht lapsele, 50% respondentidest arvab, et pigem oht ei esine, 10% lapsevanematest ei saanud vastata küsimusele. 8% vastanutest arvab, et pargis pigem esineb oht ja 4% lapsevanematest arvavad, et on väga ohtlik.

Loomaaed: 28% respondentidest arvab, et loomaaias ei esine oht lapsele, 40% lapsevanematest leiab, et loomaaias pigem ei esine oht lapsele, 14% lapsevanematest ei osanud küsimusele vastata, võrdne arv ehk 14% lapsevanemad on arvamusel, et loomaaed on pigem ohtlik ja 4% respondendid arvavad, et loomaaias esineb oht lapsele.

Muuseum: 46% lapsevanematest vastas, et läbi viies muuseumis õuesõppet ei esine oht, 36% vastanutest arvab, et muuseumis pigem ei ole oht lapsele. 4% lapsevanemad ei saanud vastata ja 6% respondentidest arvab, et muuseumis pigem oht lapsele, 8% lapsevanematest arvab, et esineb oht.

Mägi: 2% lapsevanematest on arvamusel, et mäel ei esine oht lapsele, 14% respondentidest on arvamusel, et pigem oht ei esine samas 14% lapsevanemad ei saanud küsimusele vastata. 46% lapsevanematest on arvamusel, et mäel pigem esineb oht lapsele ja 24% arvab, et mägi on väga ohtlik.

Loodushariduskeskus: 46% vastanutest on arvamusel, loodushariduskeskuses ei esine oht lapsele, 30% lapsevanematest arvavad, et ei ole pigem ohtlik, 6% respondentidest ei saanud küsimusele vastata ja samuti 8% lapsevanematest on arvamusel, et on pigem ohtlik ning 10% peavad väga ohtlikuks.

Veekogu (soo, raba, jõgi): Keegi vastanutest ei märkinud, et veekogul ei esine oht lapsele, 12% lapsevanemad on arvamusel, et pigem ei esine oht lapsele, 14% lapsevanematest ei saanud küsimusele vastata, 46% respondentidest arvab, et veekogudel pigem esineb oht lastele ja 28% lapsevanemad on arvamusel, et on väga ohtlik.

Spordiplats: 22% lapsevanematest arvab, et oht lapsele spordiplatsil ei esine, 46% on arvamusel, et oht pigem ei esine, 8% ei saanud küsimusele vastata, 20% respondentidest arvab, et pigem oht esineb ja 4% lapsevanematest arvavad, et on väga ohtlik.

Erinevad asutused (raamatukogu, polikliinikm kauplus jne.): 54% lapsevanematest arvab, et oht ei esine, 32% respondentidest on arvamusel, et pigem ei ole ohtlik, 6% lapsevanematest ei osanud vastata ning sama arv ehk 6% on arvamusel, et võib esineda oht lapsele. 2% vastanutest peavad, et erinevates asutuses esineb oht lapsele.

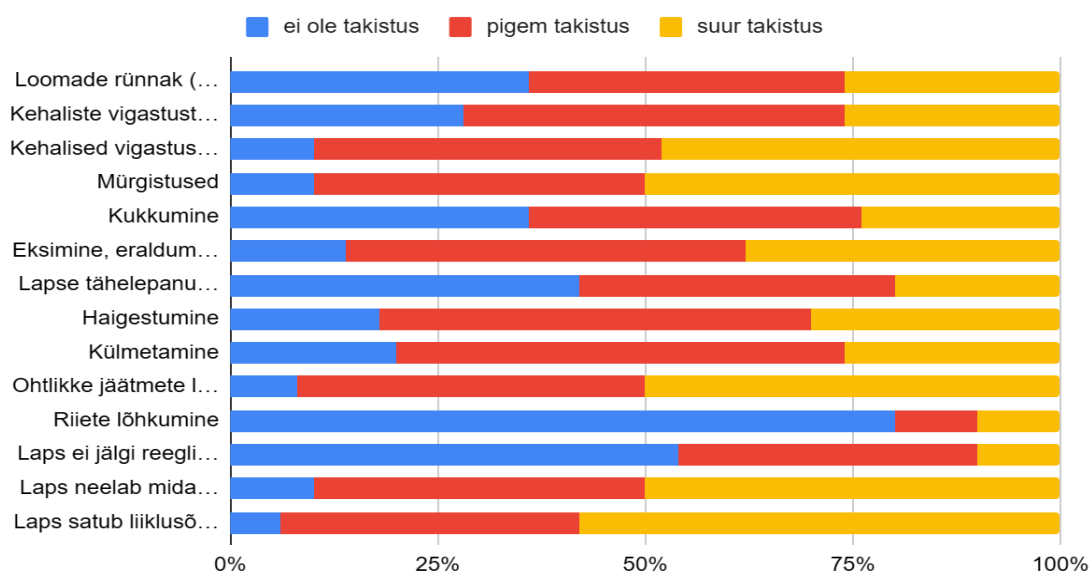
Tehased: 4% lapsevanematest arvavad, et tehasel ei esine oht lapsele, 28% respondentidest on

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

arvamusel, et pigem ei esine oht, 26% lapsevanematest ei saanud küsimusele vastata, 28% vastanutest on arvamusel, et pigem esineb oht lapsele ja 14% lapsevanematest arvavad, et on väga ohtlik.

Kokkuvõtvalt saab öelda, et lapsevanemate hinnangul ei ole ohtlikud paigad õuesõppe läbiviimiseks: erinevad asutused (raamatukogu, polikliinik, kauplus) (54%), muuseum (46%) ning loodushariduskeskus (46%). Pigem ei ole ohtlik respondentide arvamusel: park (50%), spordiplats (46%) ning loomaaed (40%). Kõige raskem oli hinnata tehaste ohutus, seega 26% lapsevanematest ei osanud öelda. Pigem ohtlikuks peetakse: veekogud (46%) ning mets (46%), samuti väga ohtlikuks: veekogud (28%) ja tehased (14%).

Takistuste väljaselgitamiseks ja hindamiseks, lapsevanemad andsid oma arvamust küsimusele (vt Joonis 11): “Kui tõsiseks takistuseks hindavad lapsevanemad järgmised aspekte õuesõppe läbiviimisele väljaspool lasteaia?”. Vastusevariandiks olid: ei ole takistus, pigem takistus ja suur takistus.

Joonis. 11 Takistused õuesõppe läbiviimisele väljaspool lasteaeda lapsevanemate hinnangul

“Loomade rünnak (hämmastamine, nõelamine)”: 36% lapsevanematest on arvamusel, et see ei ole takistus, samas 38% vanematest arvab, et loomade rünnak on pigem takistus. 26% respondentidest vastasid, et loomade rünnak on suureks takistuseks.

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

“Kehaliste vigastuse saamine (haavad)”: 28% lapsevanemad arvavad, et ei ole takistus, enamik vastanutest ehk 46% vastajaid on arvamusel, et kehaliste vigastuste saamine on pigem takistus ning 26% respondendid on arvamusel, et see on suur takistus.

“Kehalised vigastused (luumurd)”: 10% vastajaid on arvamusel, et kehalised vigastused ei ole takistus, 42% vanematest on arvamusel, et see on pigem takistus ning enamik ehk 48% vastanutest arvab, et see on suur takistus.

“Mürgistused”: kõige vähem arv ehk 10% respondentidest on arvamusel, et mürgistused ei ole takistus, 40% lapsevanematest arvavad, et see on pigem takistus ning enamik ehk 50% vastanutest on arvamusel, et see on suur takistus.

“Kukkumine”: 36% lapsevanematest arvab, et ei ole takistus, 40% respondentidest on arvamusel, et on pigem takistus ning kõige vähem vastanute arv ehk 24% lapsevanemad on arvamusel, et see on suur takistus.

“Eksimine, eraldumine rühmast”: 14% lapsevanematest arvavad, et see ei ole takistus, enamik vastanutest ehk 48% on arvamusel, et eksimine, eraldumine rühmast on pigem takistus ning 38% lapsevanematest panid vastuseks, et see on suur takistus.

“Lapse tähelepanu hajumine”: 42% respondentidest arvab, et lapse tähelepanu hajumine ei ole takistus, 38% lapsevanematest on arvamusel, et on pigem takistus ning 20% vastanutest arvab, et on suur takistus.

“Haigestumine”: 18% lapsevanematest arvab, et haigestumine ei ole takistus, enamik vastanutest ehk 52% lapsevanemad on arvamuselt, et on pigem takistus ning 30% respondentidest on arvamusel, et on suur takistus.

“Külmetamine”: 20% respondentidest on arvamusel, et külmetamine ei ole takistus, enamik lapsevanematest ehk 54% on arvamusel, et pigem takistus ning 26% vastanutest arvab, et on suur takistus.

“Ohtlikke jäätmete leidmine”: 8% lapsevanematest on arvamusel, et ohtlikke jäätmete leidmine pigem ei ole takistus, 42% respondentidest arvab, et pigem takistus ning enamik ehk 50% vastanutest arvab, et see on suur takistus.

“Riiete lõhkumine”: Enamik lapsevanematest ehk 80% on arvamusel, et riiete lõhkumine ei ole takistuseks, 10% respondentidest arvab, et see on pigem takistus, samuti 10% arvavad, et on suur takistus.

“Laps ei jälgi reeglid (häbi oma lapse pärast)”: Enamik lapsevanematest ehk 54% on arvamusel, et laps ei jälgi reeglid ei ole takistus, 36% on arvamusel, et pigem takistus ning 10% arvab, et on suur takistus.

“Laps neelab midagi ohtlikku”: 10% lapsevanemate jaoks ei ole takistus, 40% respondendid on

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

arvamusel, et on pigem takistus ning enamik vastanutest ehk 50% arvab, et laps midagi neelab on suur takistus.

“Laps satub liiklusohutusse”: vähem vastanute osakaal ehk 6% lapsevanematest on arvamusel, et ei ole takistus, 36% vastanutest on arvamusel, et on pigem takistus ning enamik respondentidest ehk 58% vastasid, et laps satub liiklusohutuse on suur takistus.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et enamik lapsevanematest hindavad suuremateks takistusteks õuesõppe läbiviimisele väljaspool lasteaeda seda, et laps satub liikluses ohutu (58%), laps neelab midagi ohtlikku (50%), ohtlike jäätmete leidmine (50%), ning mürgistused (50%) ja eksimine/eraldumine rühmast (38%). Samuti pigem takistuseks respondendid hindavad: külmetamine (54%), haigestumine (52%), kehaliste vigastuste saamine (46%). Lapsevanemad ei loe takistuseks: riiete lõhkumine (80%) ning lapse ei jälgi reeglid (häbi oma lapse pärast) 54% jaoks.

Lisaks eelnevale küsimusele respondendid võisid lisada juurde vabas vormis õuesõppe takistusi nende arvamusel, mis ei olnud mainitud eelnevalt. Sellega on saadud järgmised vastused:

“Невнимательность учителя, непродуманное занятие” – tõlge (Õpetaja tähelepanematus, halvasti läbimõeldud tegevus

”На мой взгляд, при должной организации обучения на открытом воздухе опасности минимизируются, но для каждого такого мероприятия должен быть проведён анализ рисков, и предприняты все меры как со стороны организаторов, так и со стороны родителей.” – tõlge (Minu arvates on õuesõppe korrektse korraldamisega ohud viidud miinimumini, kuid iga sellise sündmuse puhul tuleks läbi viia riskianalüüs ning võtta kasutusele kõik meetmed nii korraldajate kui lapsevanemate poolt.)

“Ребенок может убежать от учителя, может начать баловаться и отвлекать учителя или детей. Ребенок может начать капризничать и откажется куда-то идти или что-то делать. Ребенок может потеряться (отойдет от группы, а взрослый не заметит). Ребенок может что-то поднять с земли и пораниться об это. Ребенок может попасть под машину или под проезжающий мимо велосипед.” – tõlge (Laps võib õpetaja eest ära joosta, võib hakata vallatlema ja õpetaja või laste tähelepanu kõrvale juhtida. Laps võib hakata kapriisitsema ja keelduda kuhugi minemast või midagi tegemast. Laps võib eksida (lahkuda

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel rühmast täiskasvanu märkamatu). Laps võib midagi maast üles tõsta ja end sellega vigastada. Laps võib saada löögi möödasõitvalt autolt või jalgrattalt.)

Enamik lapsevanematest arvab, et õpetajad peavad läbi mõtlema õppimisprotsessi, luues turvalisuse ja ohutud tingimused õuesõppe tegevuse läbiviimiseks. Samuti õpetajad peavad ette nägema riske ja neid ennetama. Mõned lapsevanemad pööravad tähelepanu sellele, et takistuseks võib olla õpetajate tähelepanematus, mille tagajärjel laps võib sattuda ohtu.

Küsimus: “Kuidas mõjutab õues läbiviidav õppetegevus laste teadmiste ja oskuste arengut” lapsevanemad said valida vastused: “ei toeta üldse”, “pigem ei toeta”, “ei oska öelda”, “pigem toetab” ning “toetab tugevalt”.

Lapsevanemad on arvamusel, et õuesõppe läbiviidav õppetegevus kõige rohkem toetab eakohaste liiklusalaste teadmiste arengut, kokku 72% lapsevanematest on arvamusel, et toetab tugevalt ning 28% respondentidest on arvamusel, et pigem toetab. Samuti oluliseks peetakse füüsilise arengu toetamist läbi õuesõppe, kokku 64% lapsevanematest vastas, et toetab tugevalt ning 36% lapsevanemad on arvamusel, et pigem toetab; õuesõppe toetab sotsiaalsete oskuste arengut, nii arvab 60% vastanutest ning pigem toetab 40% lapsevanematest; emotsionaalsete oskuste arengut tugevalt toetab, seda kinnitasid oma arvamusega 56% lapsevanemad, 40% on arvamusel, et pigem toetab; 56% lapsevanemad on arvamusel, et õuesõppe tugevalt toetab enesekontrolli arengut, kokku 48% vastanutest kinnitasid seda ning 44% on arvamusel, et pigem toetab.

ARUTELU

Uurimistöö eesmärk oli selgitada välja, lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikud ohud, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel. Lähtuvalt uurimistöö probleemist on püstitatud neli uurimisküsimust, millele töökäigus on leitud vastused.

Uurimusest selgus, et enamik lapsevanematest defineerivad õigesti õuesõppe mõistet. Vastused varieerusid sõltuvalt respondentide haridustasemest. Paljud vastanutest andsid õuesõppe definitsiooniks, et see on õppimine värskes õhus; aja veetmine; erinevate teadmiste saamine värskes õhus; füüsiline aktiivsus õhus; õppimine väljaspool ruumi; keskkonnaalased õppetunnid. Lapsevanemate arvamus on sarnane Dahlgren ja Szczepanskile, et õuesõppe (õpe väljaspool klassiruumi) on vaatlusel, isiklikul (tajutud) avastamisel ja kogemusel põhinev õppemeetod ning koos sellega mõtlemise arendamine läbi võrdlemise, analüüsi, sünteesi ja kokkuvõtete tegemise. Õuesõppe toimub autentses vaatluse, temaatiliste mängude, õppekäikude, matkade ja katsetuste keskkonnas. Õppimine õues on vaadeldava tajumine ja kogemine kõiki meeli kasutades (nägemine, kuulmine, haistmine, kompimine jne). Parim viis keskkonda tunda ja mõista on viibida vahetult selles keskkonnas (Dahlgren ja Szczepanski 2006). Samuti saab kinnitust lastevanemate arvamus ka Kristina Nugini (2013) seisukohast, et õuesõppe on õppetegevus, mis on keskendunud väliskeskkonnale ja õppetegevusele.

Saadud vastustest on näha, et enamik lapsevanematest peab oluliseks või pigem oluliseks, vaid mõne lapsevanema jaoks õuesõppe lasteaias pigem ei ole oluline. Seda kinnitab Käis, et õuesõppe mängib olulist rolli isiksuse, väärtuste ja käitumise kujunemisel (Käis 1996). Samuti õuesõppe olulisust näitavad Rootsi uuringud, et õuesõpilased kogevad vähem stressi, vägivallaprobleeme ja negatiivset minapilti (Nelson 2012). Tuleb märkida, et enamik lapsevanematest tahaksid, et õuesõppe toimuks 2 – 3 korda nädalas ning samas respondendid arvavad, et õuesõppe korraldamise aastaag poole tähtis, igal aastaajal on oma eelised.

Sandseter (2023) kinnitab, et riskimängul võib olla palju erinevaid vorme, kuid lõppkokkuvõttes on see lastele võimaluse andmine enesekindlust kasvatada ja oma võimeid oma tingimustel proovile panna. Uurimusest on välja toodud ohtlikud, pigem ohtlikud ja väga ohtlikud kohad. Lapsevanemate vastustest ilmneb, et pigem ei ole ohtlikud: liivakast, liumägi, puud ja põõsad; pigem ohtlikuks vahendiks lapsevanemad peavad: ronimissein, kiik, jalgratas, karussell. Ning

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

väga ohtlikud respondentide arvamusel on: asfalt-/betoonikattega alad, karussell ning eluslooduse objektid.

Kõige suuremad takistused lapsevanemate arvamusel, mida nad tunnevad väljaspool lasteaeda on: last võib rünnata putukad, last võivad rünnata hulkuvad koerad, laps satub ohtu, laps võib eksida ja laps ei suuda kontrollida oma käitumist satub selle tõttu ohtu. Samuti enamik lapsevanematest hindavad suuremateks takistusteks õuesõppe väljaspool lasteaia: laps satub liiklusohutusse, laps neelab midagi ohtlikku, ohtlikke jäätmete leidmine ning mürgistused ja eksimine/eraldumine rühmast. Respondendid hindavad pigem takistuseks: külmetamine, haigestumine ja kehaliste vigastuste saamine.

Uuringust selgub, et lapsevanemate arvamusel, pigem ohtlikuks kohaks õuesõppe läbiviimiseks on: mets, mägi, ning veekogusid ning väga ohtlikuks peetakse mägi ning veekogusid. Samas Solly arvamusel praktikud peavad selgelt mõistma olulist erinevust ohu ja riski vahel. Oht on midagi või keegi, mis võib kahjustada, potentsiaalselt kõik on ohtlik, oleneb kuidas sellesse suhtuda. Risk on mängu element, mis aitab omandada täiskasvanueas vajalikke elutähtsaid autonoomse elu oskusi (Solly, 2015).

Enamik lapsevanematest arvab, et õpetajad peavad läbi mõtlema õppimisprotsessi, luues turvalisust ja ohutud tingimused õuesõppe tegevuse läbiviimiseks. Samuti õpetajad peavad ettearvama riskid, mis võiksid juhtuda. Ka mõned lapsevanemad pööravad tähelepanu sellele, et takistuseks võib olla õpetajate tähelepanematus, mille tagantjärele laps võib sattuda ohtu. Turvalisuse tagamine õpetaja poolt on väga oluline, seda kinnitab ka Almann (2009) kes väidab, et lapsel on õigus kaitstud kasvukeskkonnale ning turvalisusele nii kodus, lasteaias kui ka tänaval.

Käesoleva uuringu tulemused viitavad tendentsile, et lapsevanemate hinnangul on õuesõppe mõju lapse arengule mitmekülgne. Lapsevanemad näevad, et õuesõppe toetab kõne ja keele arendamist, füüsilist arengut, loominguliste oskuste arendamist, eneseväljendusoskuste arendamist, emotsionaalsete oskuste ning enesekontrolli arendamist ning teadmistele liiklusohutuse reeglitest vastavalt vanusele. Ka varasemad alushariduse uuringud on näidanud, et mitmesugused õues toimuvad tegevused ja keskkond avaldavad positiivset mõju laste arengule, pakuvad neile paindlikke võimalusi kujutlus- ja kujutlusvõimega mängimiseks, arendavad sotsiaalseid oskusi, sh suhtlemisoskusi, ning toetavad kehaliste oskuste arengut. Eelnevalt kinnitabki L. Vögotškile viidanud Leppik (2003) seda, et areng toimub vaid läbi

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

protsesside. Kui täiskasvanu suudab panna lapse kasutama mõtlemisoperatsioone (võrdlemine, analüüs, süntees, üldistamine ja abstraherimine), toimub ka lapse mõtlemise arendamine (Canning 2010).

KOKKUVÕTE

Antud bakalaureusetöö eesmärgiks oli selgitada välja lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikud ohud, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel.

Töö koosneb kolmest osast. Esimeses osas antakse teoreetiline ülevaade, kus selgitatakse täpsemalt õuesõppe mõiste ja tähendus. Samuti rõhutatakse tähelepanu õuesõppe olulisusele. Õuesõppe mängib olulist rolli isiksuse, väärtuste ja käitumise kujunemisel. Lisaks antakse ülevaadet õuesõppe mõju lapse arengule ja tervisele. Viimases teoreetilises osa peatükis antakse ülevaade õuesõppe ohtudest ja riskidest.

Lõputöö teises osas kirjeldatakse uurimistöö metoodika ja valimi kirjeldus ning kolmas osa on uurimuse tulemused ja analüüs. Empiirilises osas kasutati kvantitatiivset lähenemisviisi. Andmete meetodiks oli valitud ankeetküsitlus. Tulemuste analüüsiks kasutati MS Exceli ning Microsoft Wordi programmid. Seejärel oli tehtud arvutused ning arvuliste tulemuste analüüsi põhjal koostati diagrammid.

Võttes arvesse püstitatud uurimistöö küsimused ja eesmärgi, saab väita, et eesmärk on saavutatud ning saadud tulemuste põhjal selgus lapsevanemate arusaam õuesõppe olulisusest ja võimalikest ohtudest, mida nad näevad õuesõppe rakendamisel Narva lasteaedade näitel.

Tuginedes, uuringus saadud vastustele, võib teha järgmised järeldused:

1. Enamik uuringus osalenud kolme Narva lasteaia lapsevanemad defineerivad õigesti õuesõppe mõistet, et õuesõppe on seotud tegevustega väljaspool ruumi, viibimisega looduses, kasutades erinevaid metoodikaid.
2. Enamik lapsevanematest peab õuesõpet oluliseks või pigem oluliseks ja soovivad, et õuesõppe toimuks 2-3 korda nädalas ning samas respondendid arvavad, et õuesõppe korraldamise aastaag poole tähtis, igal aastaajal on oma eelised.
3. Lapsevanemate arvamusel õuesõppe toetab tugevalt eakohaste liiklusalaste teadmiste arengut, füüsilist arengut, sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arengut ning enesekontrolli arengut.
3. Lapsevanemad näevad ka mitmeid ohtusid õuesõppe rakendamisel. Pigem ohtlikuks kohaks õuesõppe läbiviimiseks on nende hinnangul mets ja väga ohtlikuks peetakse mäe ning veekogusid. Traditsioonilisi õuealavahendeid nagu liivakast, liumägi, puud ja

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

põõsad pigem ei peeta ohtlikuks aga pigem ohtlikuks vahendiks on lapsevanemate arvates ronimissein, kiik, jalgratas, karussell. Ning väga ohtlikud respondentide arvamusel on asfalt-/betoonikattega alad, karussell ning eluslooduse objektid.

4. Kõige suuremad takistused lapsevanemate arvamusel, mida nad tunnevad väljaspool lasteaeda õuesõppe läbiviimisel on see, et laps satub liikluses ohtu, laps neelab midagi ohtlikku, ohtlike jätmete leidmine ning mürgistused ja eksimine/eraldumine rühmast.

Kokkuvõtvalt võib öelda, et kuigi lapsevanemat suhtuvad positiivselt õuesõppe kasutamisse lasteaias, tunnetavad nad siiski väga palju ohte ja takistusi. Siit tulenevalt teen ettepaneku kolme uuringus osalenud lasteaia kollektiivile:

- korraldada lapsevanematele koolitus õuesõppe teemal;
- kaasata lapsevanemaid avatud tegevustesse, et hajutada nende hirme avatud õpikeskkonna kasutamise ees.

Töö piiranguid seinevad selles, et küsitluses osales väike arv lapsevanemaid. Samuti töös oli ka piirang lasteaedade arvule. Mõned vastused ei peegelda tõelist pildi, samuti palju vastuseid oli variandiga “ei saa vastata”, seega vastajad ei võtnud küsimustiku tõsiselt.

Töö praktiline väärtus seisneb selles, et küsitluse käigus said lapsevanemate arusaama õuesõppe olulisusest ja ohud analüüsida. Laiema ülevaade saamiseks oleks hea saadud andmete põhjal läbi viia sügavam lapsevanemate arvamusküsitlus Narvas ning Eestis. Edaspidi saaks lapsevanemate ja õpetajate vahel tihedam koostööd teha ning lapsevanemate jaoks välja töötada juhendmaterjali, kus nad said laiema ettekujutuse õuesõppe olulisuse, mõju ning tähtsuse kohta.

KASUTATUD ALLIKAD

Adams, K (2007). *Arenda oma lapse andeid*. Kirjastus: Koolibri.

Almann, S. (2009). Partnerlus - lasteaia ja lapsevanemate koostöö alus. Rmt. Kulderknap, E. Koost. *Õppe- ja kasvatustegevuse korraldus*. Tallinn, Kirjastus Studium. Lk. 51 – 64.
https://oppekava.ee/wp-content/uploads/2015/07/Oppekorraldus_Alusharidus.pdf (viimati vaadatud 23.10.21).

Berkowitz, M. W. & Bier, M. (2009). *Iseloomukasvatuse interpersonaalsed juured*.

Canning, N. (2010). The influence of outdoor environment: Den-making in threediffeent context. *European Early Childhood Education Research Journal*, 18 (4), 555-566

Dahlgren, L. O., Sjölander, S., Strid, J. P., Szczepanski, A. (2009). *Õuesõppe pedagoogika kui teadmiste allikas - lähiümbrusest saab õpiõu*. Tallinn: Tallinna Ülikooli kirjastus.

Dahlgren, L.O. ja Szczepanski, A, (2006). *Õuesõppe pedagoogika. Raamatuharidus ja meeleline kogemus. Katse määratleda õuesõpet*. (lk 28). AS Kirjastus Ilo.

Eesti Vabariigi lastekaitse seadus VII. osa Laps ja elukeskkond
<https://www.riigiteataja.ee/akt/12850781> (viimati vaadatud 05.02.2023)

Erelt, T., Kadakas, M., Kala- Arvisto, U., Kraav (2014). *Haridussõnastik*. Kirjastus: Eesti Keele Sihtasutus.

Fisher, R. (2005). *Õpetame lapsi mõtlema*. Tartu: Atlex

Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavaara, P. (2005). *Uuri ja kirjuta*. (lk 182) Tallinn: Kirjastus Medicina.

Johnson, J.,Watts A., (2019) *Developing Creativity and Curiosity Outdoors*. London and New York.

Kikas, E. (2008) *Õppimine ja õpetamine koolieelses eas*
https://dspace.ut.ee/handle/10062/76622?fbclid=IwAR3Z8zWkS_kubpBV7YPB28b0eW7u8nQ8V1usbqUivRXAclr8lfuM2-znHIY (viimati vaadatud 15.04.2023).

Kivi, L., Sarapuu, H. (2005) *Laps ja lasteaed. Lasteaiaõpetaja käsiraamat*. (lk. 187, 189)
Tartu: AS Atlex.

Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava <https://www.riigiteataja.ee/akt/13351772> (viimati vaadatud 18.03.2023)

Koolieelse lasteasutuse seadus <https://www.riigiteataja.ee/akt/114032011006> (viimati vaadatud 15.01.2023)

Krull, E. (2018) *Pedagoogilise psühholoogia käsiraamat*. (lk 34) Tartu Ülikooli kirjastus, Tartu.

Käis, J. (1996) *Kooliraamat*. Tartu: Ilmamaa.

Leppik, P. *Lapse arendamine algab häälist*, Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Little, H (2020) *Promoting childrens' risky play in outdoor learning environments*
https://theeducationhub.org.nz/promoting-childrens-risky-play-in-outdoor-learning-environments/?fbclid=IwAR0ZaI7oKP_tgJo31VvEYrdlnpB_F_sl6PdLFpnB87JeZRyo2KjDCZcnMkg (viimati vaadatud 17.04.2023)

Louv, R. (2010) *Last Child in the Woods. Saving our children from nature-deficit disorder*.
London: Atlantic Books

Nugin, K, Õun, T. (2017) *Õppe - ja kasvatustegevus lasteaia* (lk 122) Tartu: AS Astlex.

Nugin, K.(2013) *Üldõpetuse rakendamine lasteaia* (lk 97) Tartu: AS Astlex.

Pöder, M. Sutrop & P. Valk (Toim), *Väärtused, iseloom ja kool: väärtuskasvatuse lugemik*.
Tartu: AS Pakett Trükikoda.

Raadik, S. (2009) *Õppimine õues mängides*. (lk 4 - 7) Tallinn: Kirjastus Ilo.

Sandseter, E. B. H., Kleppe, R., & Ottesen Kennair, L. E. (2023, 2023/01/02). *Risky play in children's emotion regulation, social functioning, and physical health: an evolutionary approach*. *International Journal of Play*, 12(1), 127-139.
<https://doi.org/10.1080/21594937.2022.2152531> (Viimati vaadatud 12.05.2023)

Sarv, M. & Vilbaste, K. (2008). *Miks on hea üks päev nädalas õues õppida?*
<http://mikksarv.blogspot.com/2008/12/miks-on-hea-ks-pev-ndalas-ues-ppida.html> (Viimati vaadatud 21.01.2022)

Sarv, M. (2006). *Õuesõppe pedagoogika teekond Eestis*. Eessõna raamatule Dahlgren, L.O.& Szczepanski, A, *Õuesõppe pedagoogika. Tõlge eesti keelde*. Tallinn: Ilo.

Smith, P., Cowie, H., Blades, M. (2009) *Laste arengu mõistmine*. Tallinn: TLÜ Kirjastus

Solly, K (2015) *Risk, Challenge and Adventure in the Early Years*. University Press

Tammist, H. (2014) *Tarkus tuleb tasapisi. Valik aktiivõppe strateegiaid lasteaia ja koolis* (lk 39-43). Tartu: AS Atlex

Tangen, S; Olsen, A. & Sandseter, E.B.H. (2022). *A GoPro Look on How Children Aged 17–25 Months Assess and Manage Risk during Free Exploration in a Varied Natural Environment*. *Educ. Sci.* 2022, 12(5), 361; <https://doi.org/10.3390/educsci12050361> (viimati vaadatud 12.05.2023)

Timoštšuk, I (2005) *Loodusõpetus alushariduses*. Tallinn: TLÜ kirjastus

Tovey, H. (2008) *Playing Outdoors. Spaces and Places, Risk and Challenge*. Open
Tuuling, L (2017) *Õuesõppe rakendamine lasteaia. Õppe - ja kasvatustegevus lasteaia*. Tartu: AS Atlex.

Tuuling, L.; Ugaste, A.; Õun, T.. (2015) *The use of outdoor learning from the perspective of preschool teachers and principals. Tradition and Innovation in Education* (lk 11 - 33)
file:///Users/erikakukharenkova/Downloads/ARTICLEOUTDOOR2015.pdf (viimati vaadatud 23.04.2023)

Vihman, M (2016) *Maastikumäng kui õppevorm. Aktiiv- ja õuesõpe*. AS Atlex, Tartu

Õunapuu, L. (2014) *Kvalitatiivne ja kvantitatiivne uurimisviis sotsiaalteadustes*. Tartu, Tartu Ülikool
https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/36419/ounapuu_kvalitatiivne.pdf?sequence=1
(viimati vaadatud 22.04.2023)

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Теплюк, С. Н. (2005) *Занятия на прогулке с малышами. Пособие для педагогов дошкольных учреждений.* Москва: Издательство Мозаика-Синтез

LISAD

Lisa 1. Eestikeelne küsimustik

Ankeet lapsevanematele

Hea lapsevanem!

Olen Tartu Ülikooli Narva kolledži, koolieelse lasteasutuse õpetaja mitmekeelses õppekeskkonnas kolmanda kursuse üliõpilane Erika Kukharenkova. Kirjutan oma lõputööd teemal: Õuesõppega kaasnevad ohud lapsevanemate hinnangul Narva lasteaedade näitel, mille eesmärk on selgitada välja, millised ohud kaasnevad õuesõppe rakendamisega lapsevanemate hinnangul Narva lasteaedade näitel.

Küsimustik on vabatahtlik ja anonüümne, saadud andmed esitatakse üldistatud kujul ning Teie andmed ei avalikustata.

Olen Teile väga tänulik, kui leiata aega vastata küsimustele. Küsimustik koosneb 16 küsimusest, vastamine võtab umbes 10-15 minutit. Palun märkige Teile sobiv variant või kirjutage vastus avatud küsimusele.

Ettepanekute ja küsimuste korral pöörduge minu poole.

Lugupidamisega

Erika Kukharenkova

erika.kukharenkova@gmail.com

1. Teie olete:

- ema
- isa

2. Teie vanus?

- kuni 20
- 20 - 30

- 30-40
- 40-50
- 50-

3. Teie laps:

- poiss
- tüdruk
- poiss ja tüdruk

4. Kui vana on Teie laps?

- kuni 3
- 3-4 a.
- 4-5 a.
- 5-6 a.
- 6-7 a.

5. Teie haridus?

- põhiharidus
- keskharidus
- keskeriharidus
- rakenduskõrgharidus
- kõrgharidus bakalaureus
- kõrgharidus magister

6. Mida tähendab Teie arvates õuesõpe?

.....

.....

.....

.....

7. Kas Teie hinnangul on õuesõppe kasutamine lasteaias oluline?

- ei ole oluline
- pigem ei ole oluline
- pigem on oluline

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

- on oluline
- ei oska öelda

Põhjendage:.....

8. Kui oluline on, et õppetegevus toimuks ka õues? (Pange rist sobivasse kasti)

Üldse pole oluline	Pigem pole oluline	Ei oska vastata	Oluline	Väga oluline

Põhjendage:.....

.....

9. Millisel aastaajal Teie hinnangul saab õuesõpet edukalt korraldada?

- suvi
- sügis
- talv
- kevad
- igal aastaajal on oma eelised

Põhjendage:.....

10. Kui tihti tahaksite, et Teie lapse rühmas toimuksid õppetegevused õues? (Pange rist sobivasse kasti)

Iga päev	2 - 3 korda nädalas	2 - 3 korda kuus	1 kord kuus	Üldse ei toimuks õues

Põhjendage:

.....

.....

11. Kui ohtlikud on Teie hinnangul õues toimuvates õppetegevustes kasutatavad vahendid? (Pange ristid sobivasse kasti)

	Pole ohtlik	Pigem ei ole ohtlik	Ei oska öelda	Pigem ohtlik	Väga ohtlik
Kiik					
Liumägi					
Ronimissein					
Jalgratas					
Tõukeratas					
Karusell					
Liivakast					
Asfalt-/betoonkattega alad					
Põõsad					
Puud					
Eluslooduse objektid näiteks putukad, rohttaimed					
Vahendid vaatluste läbi viimiseks (luup, putukakarbid, jne)					

12. Kui ohtlik on Teie hinnangul kui lapsed liiguvad õppimise eesmärgil väljaspool lasteaia territooriumi? (Pange ristid sobivasse kasti)

	Tunnen ohtu	Pigem tunnen ohtu	Ei oska öelda	Pigem ei tunne ohtu	Ei tunne ohtu
Laps võib eksida					

Laps vigastab end					
Laps satub ohtu					
Laps külmetab					
Lapse riided saavad märjaks					
Laps tunneb nälga					
Laste riided määrduvad					
Last võivad rünnata hulkuvad koerad ja hammustada					
Last võivad rünnata putukad (puugid, mesilased, herilased jne)					
Laps ei suuda kontrollida oma käitumist ja satub selle tõttu ohtu					

13. Kas loetletud paikades õuesõpet läbi viies esineb oht lapsele ? (Pange ristid sobivasse kasti)

	Pole ohtlik	Pigem ei ole ohtlik	ei oska öelda	Pigem on ohtlik	Väga ohtlik
Mets					
Park					
Loomaaed					
Muuseum					

Loodushariduskeskus					
Veekogu(Soo/raba/jõgi)					
Mägi					
Spordiplats					
Erinevad asutused (raamatukogu, polikliinik, kauplus jne)					
Tehased					

14. Kui tõsiseks takistuseks hindate järgmisi aspekte õuesõppe läbiviimisele väljaspool lasteaia siseruume?

	ei ole takistus	pigem takistus	suur takistus
Loomade rünnak (hammustamine, nõelamine)			
Kehaliste vigastuste saamine (haavad)			
Kehalised vigastused (luumurrud)			
Mürgistused			
Kukkumine			
Eksimine, eraldumine rühmast			
Lapse tähelepanu hajumine			
Haigestumine			
Külmetamine			

Ohtlike jäätmete leidmine			
Riiete lõhkumine			
Laps ei jälgi reeglid (häbi oma lapse pärast)			
Laps neelab midagi ohtlikku			
Laps satub liiklusõnnetusse			

15. Loetlege palun, mis ohtudega võivad lapsed õues kokku puutuda, mis ei ole veel küsitluses mainitud?

-
-
-
-
-

16. Kuidas mõjutab õues läbiviidav õppetegevus laste teadmiste ja oskuste arengut?

	Ei toeta üldse	Pigem ei toeta	Ei oska öelda	Pigem toetab	Toetab tugevalt
Matemaatiliste teadmiste kujunemine					
Kõne ja keele areng					
Füüsiline areng					
Kunstioskuste areng					
Lugemis- ja kirjutamisoskuse kujunemine					

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel

Eneseväljendusoskuse kujunemine					
Ümbritseva elu tundmaõppimine					
Sotsiaalsete oskuste areng					
Emotsionaalsete oskuste areng					
Enesekontrolli areng					
Eakohaste liiklusalaste teadmiste areng					

Olen tänulik vastuste eest!

Lisa 2. Venekeelne küsimustik

Анекета для родителя

Дорогой родитель!

Я студент Тартуского Университета Нарвского колледжа, по специальности учитель дошкольного учреждения в мультикультурной среде Эрика Кухаренкова. В данный момент пишу дипломную работу по теме: “Опасности при обучении на свежем воздухе, по оценке родителей, на примере города Нарвы”, целью которого является выявление сопутствующих опасностей при использовании метода обучения на свежем воздухе, по мнению родителей нарвских дошкольных учреждений.

Заполнение опросника анонимное и добровольное, полученные данные будут представлены в обобщенном виде, данные не подлежат разглашению.

Опросник состоит из 16 вопросов, заполнение опросника займет около 10-15 минут.

Очень благодарна, что нашли возможность ответить вопросы. Прошу отметить подходящий вариант или ответ на открытый вопрос.

С предложениями и вопросами можете писать: erika.kukharenkova@gmail.com

С Уважением,

Эрика Кухаренкова

1. Вы:

- мама
- папа

2. Ваш возраст?

- до 20

- 20 - 30
- 30-40
- 40-50
- 50-

3. Ваш ребенок:

- мальчик
- девочка
- мальчик и девочка

4. Возраст ребенка?

- до 3 лет
- 3-4 г.
- 4-5 л.
- 5-6 л.
- 6-7 л.

5. Ваше образование?

- основное
- среднее
- среднее-специальное
- высшее-прикладное
- высшее Бакалавр
- высшее Магистр

6. Что обозначает обучение на открытом воздухе?

.....

.....

.....

.....

7. Важно ли использовать в саду обучение на воздухе?

- не важно
- скорее не важно

- скорее важно
- важно
- не могу ответить

Обоснуйте:.....

8. Насколько важно чтобы учебная деятельность проходила на свежем воздухе? (Поставьте X в выбранный ответ)

Совсем не важно	Скорее не важно	Не могу ответить	Важно	Очень важно

Обоснуйте:.....

.....

9. В какое время года лучше проводить обучение на свежем воздухе?

- лето
- осень
- зима
- весна
- у всех времен года свои преимущества

Обоснуйте:.....

10. Как часто хотели бы, чтобы учебная деятельность ребенка проходила на свежем воздухе? (Поставьте X в выбранный ответ)

Каждый день	2 - 3 раза в неделю	2 - 3 раза в месяц	1 раз в месяц	Вообще не проводилось на улице

Обоснуйте:

11. Насколько опасны, по вашему мнению, используемые принадлежности в учебной деятельности на свежем воздухе? (Поставьте X в выбранный ответ)

	Не опасен	Скорее не опасен	Не могу сказать	Скорее опасен	Очень опасен
Качель					
Горка					
Стена для скалолазания					
Велосипед					
Самокат					
Карусель					
Песочница					
Территория покрытая асфальтом или бетоном					
Кусты					
Деревья					
Объекты дикой природы, такие как насекомые, травы					
Принадлежности для проведения наблюдения (лупа, коробочка с пауками, и др.)					

12. Насколько опасно, по вашей оценке, когда дети в целях учебной деятельности покидают территорию сада? (Поставьте X в выбранный ответ)

	Чувствую опасность	Скорее чувствую опасность	Не могу сказать	Скорее не чувствую опасность	Не чувствую опасность
Ребенок может ошибиться, потерять направление					
Ребенок повредит себя					
Ребенок попадет в опасность					
Ребенок переохладиться					
Одежда ребенка промокнет					
Ребенок проголодается					
Одежда ребенка испортится					
На ребенка могут напасть бродячие собаки и покусать					
Ребенка могут покусать насекомые (клещи, пчелы, осы и др.)					
Ребенок не может себя контролировать, из-за этого может попасть в опасность					

13. Есть ли опасность для детей в нижеперечисленных местах при проведении учебной деятельности ? (Поставьте X в выбранный ответ)

	Не опасен	Скорее не опасен	Не могу сказать	Скорее опасен	Очень опасен
Лес					
Парк					
Зоопарк					
Музей					
Образовательный центр природы					
Водоем (болото/река/море/озеро)					
Гора					
Спортивная площадка					
Различные учреждения (библиотека, поликлиника, магазин и др)					
Заводы					

14. Насколько серьезным препятствием оцениваете следующие аспекты проведения учебной деятельности вне стен дошкольного учреждения? (Поставьте X в выбранный ответ)

	не препятствие	скорее препятствие	большое препятствие
Нападение животных (укус, ужаление)			

Травмы (ранения)			
Травмы (переломы)			
Отравления			
Падения			
Потеря направления, отставание от группы			
Отвлечение ребенка			
Заболевание			
Переохлаждение			
Находка опасных отходов			
Порча одежды			
Ребенок не следует правилам (стыдно за ребенка)			
Ребенок проглотить что-то			
Ребенок попадет в аварию			

15. Перечислите пожалуйста опасности, с которыми может ребенок сталкиваться во время учебной деятельности на воздухе, которые не упомянули в опросе.

-
-
-
-
-

16. Как влияет учебная деятельность на свежем воздухе на развитие знаний и навыков? (Поставьте X в выбранный ответ)

	Не поддерживает совсем	Скорее не поддерживает	Не могу сказать	Скорее поддерживает	Поддерживает основательно
Развитие математических знаний					
Развитие речи и языка					
Физическое развитие					
Развитие творческих способностей					
Развитие навыков чтения и письма					
Развитие навыков самовыражения					
Знакомство жизни вокруг нас					
Развитие социальных навыков					
Развитие эмоциональных навыков					
Развитие самоконтроля					
Знания о дорожном движении соответственно возрасту					

Благодарю за ответы!

Lapsevanemate arusaam õuesõppe olemusest ja sellega kaasnevad ohud nende hinnangul Narva lasteaedade näitel